

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2017 ROKU

TORUŃ, LIPIEC 2018 R.

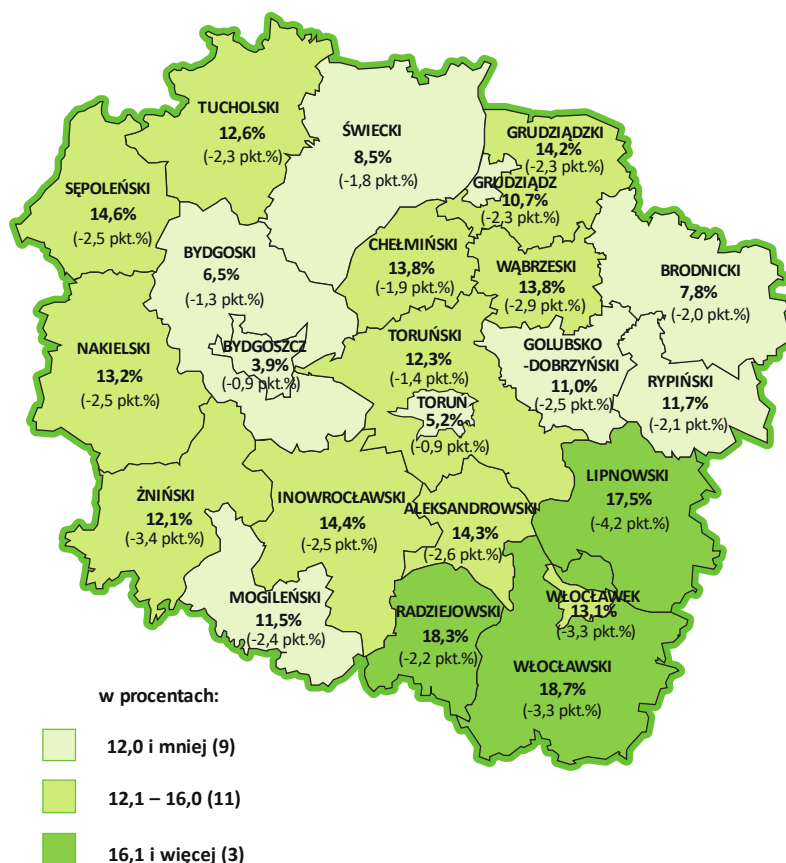
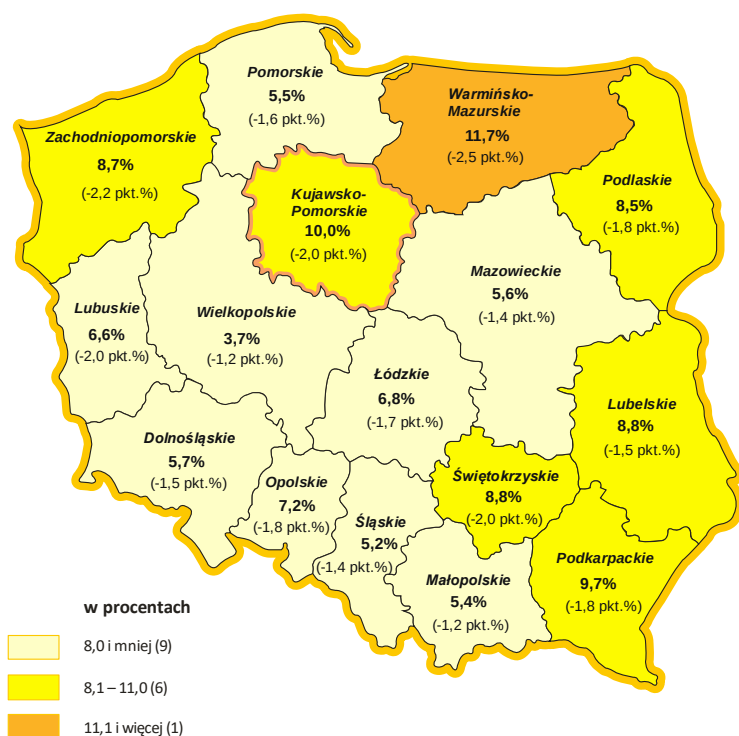
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU
WYDZIAŁ BADAŃ I ANALIZ
SZOSA CHEŁMIŃSKA 30/32, 87-100 TORUŃ
WWW.WUP.TORUN.PL

PRZY PUBLIKOWANIU DANYCH PROSIMY O PODANIE ŹRÓDŁA

Spis treści

Główne wnioski z raportu	3
Wstęp	5
1. Charakterystyka regionalnego rynku pracy	7
2. Bezrobocie rejestrowane – podstawowe dane	9
3. Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i Internecie	12
3.1. Nowe rejestracje osób bezrobotnych oraz dostępne miejsca pracy	13
3.2. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy, a w Internecie	14
3.3. Bezrobotni w końcu grudnia 2017 r. według zawodów.....	15
3.4. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy i według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności	18
4. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	19
4.1. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów	19
4.2. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle badania Barometr zawodów	24
5. Analiza rynku edukacyjnego.....	26
5.1. Absolwenci szkół wyższych według kierunków kształcenia	28
5.2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych według kierunków kształcenia.....	29
5.3. Absolwenci na wojewódzkim rynku pracy	30
6. Lokalne rynki pracy w świetle badania pracodawców	31
Spis wykresów, tabel i map w tekście	34
Aneks statystyczny	36

STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W GRUDNIU 2017 R.

Polska: 6,6% (-1,6 pkt.%)

Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 10,0% (-2,0 pkt.%)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2016 R.)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Główne wnioski z raportu

- W 2017 r. nastąpiła **poprawa sytuacji na wojewódzkim rynku pracy**. W sektorze przedsiębiorstw wzrosło przeciętne zatrudnienie (o 3,0%, do 256,0 tys. osób) oraz miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 7,9% do 3867,60 zł). W podmiotach zatrudniających min. jedną osobę liczba nowo utworzonych miejsc pracy była ponad dwukrotnie większą niż miejsc zlikwidowanych (25,9 tys. nowo utworzonych miejsc pracy, wobec 11,8 tys. miejsc zlikwidowanych). Nieznacznie wzrosła także liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (o 0,8%). W regionie zmniejszył się także poziom bezrobocia rejestrowanego (spadek stopy bezrobocia o 2,0 p. proc.).
- Pomimo pozytywnych zmian w końcu grudnia 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowane pozostawały **81 543 osoby bezrobotne**, a **stopa bezrobocia** wyniosła **10,0%**. Lokowało to region na 4. miejscu pod względem liczby bezrobotnych oraz 2. miejscu (po warmińsko-mazurskim) pod względem stopy bezrobocia w kraju. Cechą charakterystyczną bezrobotnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest niski poziom wykształcenia. W końcu 2017 r. **wykształcenia średniego nie miało 61,8% ogółu bezrobotnych**, było to o 8,1 p. proc. więcej niż średnio w Polsce.
- Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w PUP województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r. zarejestrowało się 5 tys. więcej bezrobotnych niż odnotowano wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w Centralnej Bazie Ofert Pracy (CBOP) oraz w Internecie – **129 009 bezrobotnych wobec 124 038 miejsc**.
- W populacji osób bezrobotnych najliczniej reprezentowane były (stan w końcu roku) osoby z zawodami należącymi do wielkich grup zawodów: **pracownicy usług i sprzedawcy – 24,2%** ogółu bezrobotnych oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 21,2%**. Liczna grupa to także bezrobotni **bez zawodu – 14,7%**.
- W 2017 r. określone w metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych kryteria dotyczące deficytowości spełniły 24 elementarne grupy zawodów (4-cyfrowy kod zawodu). Jako grupy zrównoważone wskazane zostały 4 grupy, a nadwyżkowe 8 grup. Pozostałe grupy (394) miały nieokreślony status na rynku pracy. Dlatego, aby wskazać zawody deficytowe i nadwyżkowe w raporcie dodatkowo wykorzystano wyniki badania Barometr zawodów.
- W ramach monitoringu zawodów jako **zawody deficytowe** w 2017 r. wskazani zostali m.in. pracownicy branży informatycznej, medycznej i metalowej. Poszukiwani byli także w tym pracownicy ds. sprzedaży i pośrednictwa finansowo-ubezpieczeniowego. Dodatkowo z przeprowadzonego Barometru zawodów wynika, że w 2018 r. braki kadrowe będą dotyczyć także branży transportowej, budowlanej oraz gastronomii i produkcji spożywczej. Wyniki barometru nie potwierdziły deficytu pracowników finansowo-ubezpieczeniowych, którzy z uwagi na specyfikę pracy (wymagane umiejętności sprzedażowe, wynagrodzenia uzależnione od wyników, dużą rotację pracowników oraz powtarzające się oferty pracy) sklasyfikowani zostali jako grupa zrównoważona. Należy zwrócić uwagę, że w poszukiwaniu pracownika ważną rolę odgrywają takie czynniki jak: gotowość do podjęcia pracy na proponowanych warunkach, doświadczenie zawodowe, aktualne uprawnienia zawodowe i cechy indywidualne.

- W ramach Barometru zawodów przewidywane jest, że w 2018 r. w większości grup zawodowych skala poszukujących pracy będzie zbliżona do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców (**grupy zrównoważone**). Równowaga ta będzie dotyczyć przede wszystkim: kierowników, inżynierów, specjalistów (m.in. ds. organizacji produkcji, elektroniki, automatyki i robotyki, rynku nieruchomości, finansów) oraz operatorów maszyn oraz pracowników prac prostych. Problemu ze znalezieniem pracy nie powinni mieć też nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących oraz osoby wykonujące zawody opiekuńcze.
- Zdefiniowane w monitoringu zawodów **warunki dotyczące nadwyżkowości** spełniło 8 elementarnych grup zawodów, z których najwyższą średniomiesięczną liczbę zarejestrowanych zaobserwowano w grupie kaletnicy, rymarze i pokrewni – 32 osoby. Zgodnie z wynikami Barometru zawodów nadwyżka pracowników dotyczyć będzie popularnych kierunków kształcenia (ekonomista, technik ekonomista, pedagog, technik technologii żywności, specjalista administracji publicznej, technik administracji, technik prac biurowych, technik rolnik, technik agrobiznesu, rolnik).
- W 2017 r. **szkoły ponadgimnazjalne i wyższe z terenu województwa ukończyły 42 672 osoby**. Najliczniejszą grupą byli absolwenci szkół wyższych (40,0%). W regionie odnotowano znacznie niższy niż w kraju odsetek absolwentów kierunków technicznych (10,1% w województwie wobec 20,1% w kraju). Osoby kończące szkoły zawodowe (wszystkich typów) stanowiły 34,8%, a absolwenci liceów ogólnokształcących 25,2%.
- Porównując dane dotyczące poziomu wykształcenia bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki z danymi przekazanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na temat absolwentów, można zauważyć, że w końcu grudnia 2017 r. **w ewidencji osób bezrobotnych pozostawał średnio co 32. absolwent uczelni wyższej, co 21 absolwent liceów ogólnokształcących i 12. absolwent szkół zawodowych**.
- Niepokojącym zjawiskiem jest **niska zdawalność egzaminów zawodowych**. W województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2016/2017 egzaminy zawodowe średnio zdało 62,4% (rok wcześniej 60,4%) absolwentów szkół zawodowych.
- Na potrzeby monitoringu zawodów powiatowe urzędy pracy we wrześniu 2017 r. przeprowadziły badanie kwestionariuszowe wśród 1808 lokalnych pracodawców. We wszystkich powiatach województwa wskaźnik zatrudnienia netto przyjął wartość dodatnią co oznacza, że **w 2017 r. więcej było pracodawców, którzy zwiększyli zatrudnienie niż firm, które dokonały redukcji zatrudnienia**. Pracodawcy optymistycznie wypowiadali się także w kwestii planów zatrudnieniowych na rok 2018. W poszczególnych powiatach wskaźnik ten wynosił od 1,4 w powiecie grudziądzkim do 52,4 w powiecie brodnickim.

Wstęp

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest, zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 ze zm.), **jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu w zakresie polityki rynku pracy.**

Monitoring zawodów przygotowywany jest **na podstawie zaleceń Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, które w 2015 r. wprowadziło nową metodologię realizacji tego zadania. Nowa metodologia „*Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*” przygotowana została na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi. Zgodnie z tym dokumentem monitoring zawodów, podobnie jak dotychczas, prowadzony jest na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Jednakże wprowadzonych zostało szereg nowych rozwiązań, do których zaliczyć należy przede wszystkim zmianę:

- sposobu definiowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- zakresu wykorzystywanych źródeł danych,
- sposobu prezentacji wyników monitoringu.

Podstawowe definicje i cele monitoringu¹

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych rozumiany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Rozumiany w taki sposób **monitoring** zawodów deficytowych i nadwyżkowych **ma na celu:**

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

¹ „*Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”, Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych, Łódź 2012. Dokument dostępny na stronie internetowej pod adresem: http://mz.praca.gov.pl/Puls2/MZ/metodologia_1.pdf.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania grupy deficytowe zdefiniowano jako te, dla których średnioroczna liczba ofert pracy jest wyższa niż średnioroczna liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Grupy zrównoważone to te, dla których średnioroczna liczba ofert pracy jest zbliżona do średniorocznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. W ramach monitoringu zawodów przyjęto, że są to grupy, w których średnioroczna liczba ofert pracy jest niższa niż średnioroczna liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Wykorzystywane źródła danych

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 227).

Podstawowym źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy (PUP). W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dwa nowe źródła danych – realizowane przez WUP badanie ofert pracy publikowanych w Internecie oraz prowadzone przez PUP badanie lokalnych pracodawców. Dodatkowo wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych, a także dane GUS nt. absolwentów szkół wyższych.

Powyższe dane są automatycznie przeliczane i udostępniane urzędom pracy w postaci tabel wynikowych za pośrednictwem protokołu transferu plików (FTP) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Częstotliwość prowadzenia monitoringu zawodów

Począwszy od 2015 r. w ramach monitoringu dostępne są informacje sygnałne za I i II półrocze danego roku, które zawierają rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie <http://mz.praca.gov.pl>.

Dodatkowo, raz w roku, przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy przygotowywane są raporty roczne, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

1. Charakterystyka regionalnego rynku pracy

Zgodnie z dostępnymi danymi w końcu 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim **w gospodarce narodowej pracowało 723 036 osób²**, co stanowiło 4,8% pracujących w kraju. W ciągu roku **liczba ta wzrosła o 15 968 osób – 2,3%** (w kraju wzrost o 3,2%). Wśród pracujących przeważali mężczyźni, którzy w liczbie 384 352 osób stanowili 53,2% tej populacji. W porównaniu z 2015 r. liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 2,6%, a kobiet o 1,9%.

Najwięcej osób w województwie zatrudnionych było w takich sekcjach jak: przetwórstwo przemysłowe (155 449 osób, 21,5%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (115 856 osób, 16,0%) oraz rolnictwo, łowiectwo i rybactwo (107 590 osób, 14,9%).

W 2017 r. widoczna była **dalsza poprawa sytuacji na regionalnym rynku pracy**. Wzrosło **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw³**, które w 2017 r. wyniosło 256,0 tys. osób i było wyższe niż w roku poprzednim o 3,0% (w skali kraju odnotowano w tym zakresie wzrost o 4,5%). Zauważalny wzrost liczby pracujących dotyczył najliczniejszej z sekcji – przetwórstwa przemysłowego, w którym w 2017 r. pracowała prawie połowa pracujących w sektorze przedsiębiorstw (124,8 tys. osób – 48,8%, o 3,4% więcej niż w 2016 r.). Spadek przeciętnego zatrudnienia obserwować można było jedynie w działalności związanej z administrowaniem i działalnością wspierającą (12,2 tys. osób – 4,7%, o 11,8% mniej niż w 2016 r.).

W odniesieniu do roku wcześniejszego w omawianym sektorze nastąpił również **wzrost** (o 7,9%) **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto**, które w 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 3867,60 zł, co stanowiło 85,4% średniego wynagrodzenia w kraju (przed rokiem 83,8%).

W ciągu roku **wzrosła też liczba podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON – 0,8% (w kraju wzrost o 1,7%). W końcu 2017 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działalność gospodarczą prowadziło 195 717 podmiotów (nie licząc osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne). Sekcjami, w których działało najwięcej podmiotów były sekcje generujące największe zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw: handel; naprawa pojazdów samochodowych (47 745 podmiotów), budownictwo (23 803 podmioty) oraz przetwórstwo przemysłowe (17 746 podmiotów).

Zdecydowaną większość działających na terenie województwa podmiotów stanowiły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób – 95,5%. Odsetek podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób wynosił 3,6%, a podmiotów zatrudniających powyżej 49 osób – 0,9% ogółu. Blisko trzy czwarte podmiotów (72,3%, w kraju 69,7%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Z prowadzonego przez GUS badania popytu na pracę⁴ wynika, że w 2017 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w podmiotach zatrudniających minimum jedną osobę **utworzono ponad dwukrotnie więcej miejsc pracy niż zlikwidowano** (25,9 tys. nowo utworzonych miejsc pracy, wobec 11,8 tys. miejsc zlikwidowanych). Nowo utworzone miejsca pracy w naszym regionie stanowiły

² Łącznie z pracującymi w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

³ Dotyczy podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

⁴ *Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r.*, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2017 r.

3,7% ogółu nowo utworzonych miejsc w Polsce, natomiast miejsca zlikwidowane – 4,4% w ogólnej liczbie zlikwidowanych miejsc pracy w Polsce.

Według tego samego badania w końcu grudnia 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim było 4127 (wobec 2591 w 2016 r.) nieobsadzonych miejsc pracy. Zdecydowana większość z nich była skoncentrowana w sektorze prywatnym – 89,3%. Wolne miejsca pracy występowały głównie w podmiotach dużych (49,1%). Wakaty przeznaczone były przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników (46,6%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (23,9%), specjalistów, pracowników usług i sprzedawców (dla obu grup 6,6%) oraz pracowników do prac prostych (6,4%). W 2017 r. odsetek niewykorzystania wolnych miejsc (definiowany jako stosunek wolnych miejsc pracy do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy) wyniósł dla województwa 0,80 i był wyższy niż w 2016 r. (0,58).

A analizowanym okresie do powiatowych urzędów pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego zgłoszonych zostało **95 389 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**.⁵ W ciągu roku liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zwiększyła się o 5,3%, przy czym **wzrost** ten dotyczył **wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej** (o 5,9%) oraz **proponycji stażu** (o 12,6%). Zmniejszyła się natomiast liczba miejsc pracy subsydiowanej (1,1%), a także miejsc aktywizacji zawodowej w ramach prac społecznie użytecznych (5,5%) i przygotowania zawodowego dorosłych. W tym samym czasie w Polsce nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 13,4%.

Niepokojącym zjawiskiem w województwie kujawsko-pomorskim jest utrzymujący się **niski poziom przedsiębiorczości**. W 2017 r. na 10 tys. mieszkańców przypadało 940 podmiotów. Było to o 181 podmiotów mniej niż średnio w kraju.

Osoby zamieszkujące województwo kujawsko-pomorskie charakteryzują się także **niższą niż w kraju aktywnością na rynku pracy**. Zgodnie z prowadzonymi przez GUS wynikami badań aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) w IV kwartale 2017 r. wskaźnik zatrudnienia, wyrażony jako udział osób pracujących⁶ w ogóle ludności w wieku 15 lat i więcej, wynosił dla województwa 51,6% i był

⁵ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MRPIPS-01 o rynku pracy wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsca aktywizacji zawodowej (stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac społecznie użytecznych).

⁶ W Badaniach Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) do **pracujących** zalicza się wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie.

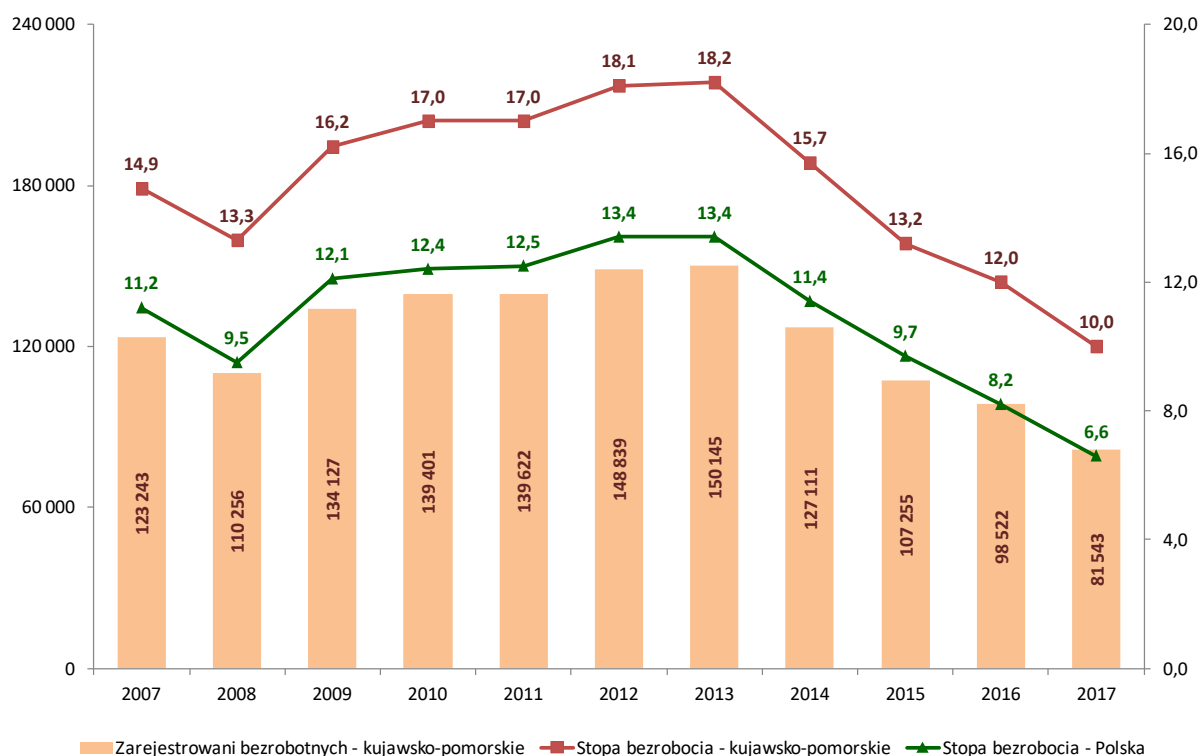
o 2,1 p. proc. mniejszy niż w Polsce. Zgodnie z ogólnokrajowymi tendencjami, również w województwie kujawsko-pomorskim, widoczne jest zróżnicowanie tego wskaźnika ze względu na płeć. W IV kwartale 2017 r. w przypadku kobiet wyniósł on 43,1% (2,7 p. proc. mniej niż w kraju), a mężczyzn – 61,0% (1,2 p. proc. mniej niż w kraju).

2. Bezrobocie rejestrowane – podstawowe dane

W końcu grudnia 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim **zarejestrowanych pozostawało 81 543 bezrobotnych – o 16 979 osób (17,2%) mniej niż rok wcześniej** (w kraju spadek o 19,0%).

W tym samym okresie wojewódzka **stopa bezrobocia rejestrowanego** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) zmniejszyła się o 2,0 p. proc. i w końcu grudnia 2017 r. wyniosła **10,0%** (w kraju – 6,6%, spadek o 1,6 pkt. proc.).

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia (w %) w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2017. Stan w końcu grudnia

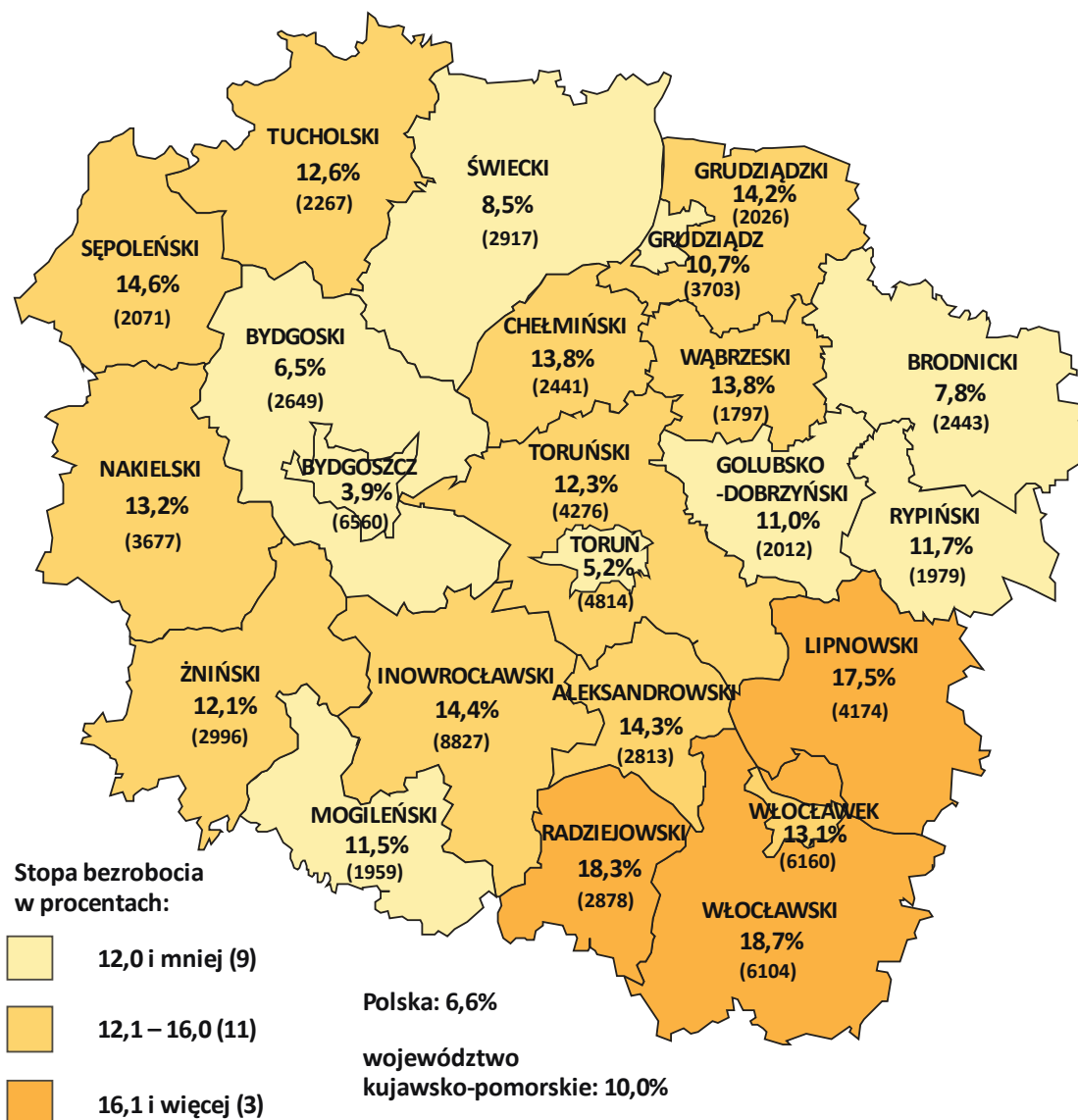
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku oraz danych GUS na temat stopy bezrobocia.

Pomimo zmniejszenia liczby bezrobotnych oraz spadku stopy bezrobocia w końcu 2017 r. województwo kujawsko-pomorskie, podobnie jak rok wcześniej, zajmowało czwarte miejsce w kraju pod względem liczby bezrobotnych oraz drugie miejsce (po warmińsko-mazurskim) pod względem stopy bezrobocia.

Poziom bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa jest zróżnicowany. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych pozostawało w powiecie inowrocławskim (8827 osób) oraz w Bydgoszczy (6560 osób), Włocławku (6160 osób) i powiecie włocławskim (6104 osoby). Jednakże

najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano dla powiatów: włocławskiego (18,7%), radziejowskiego (18,3%) oraz lipnowskiego (17,5%). W regionie stopa bezrobocia niższa od średniej wojewódzkiej w omawianym okresie utrzymywała się w dwóch miastach na prawach powiatu – Bydgoszczy (3,9%) i Toruniu (5,2%) oraz w powiatach: bydgoskim (6,5%), brodnickim (7,8%) i świeckim (8,5%).

Grafika 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w końcu grudnia 2017 r.

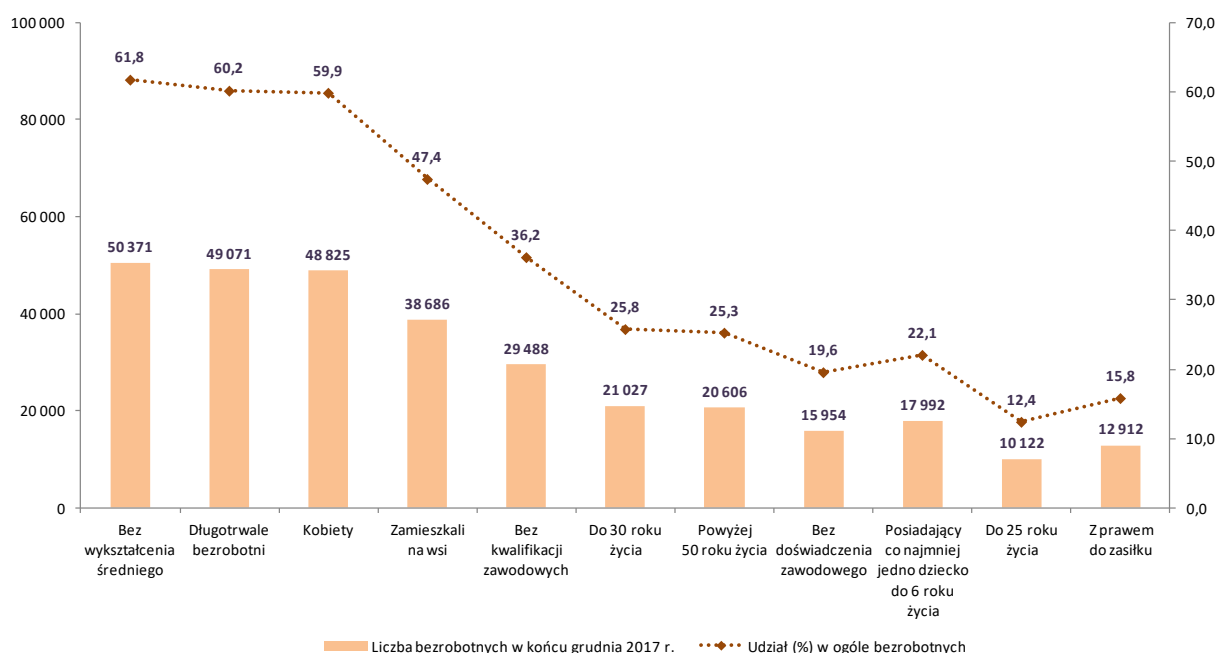

Źródło: Jak wyżej.

Utrzymuje się niekorzystna struktura osób bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych. W końcu grudnia 2017 r. **większość bezrobotnych województwa stanowiły kobiety** (59,9% ogółu), wśród których 35,5% to osoby, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Prawie 2/3 zarejestrowanych (60,2%) to długotrwale bezrobotni. Kwalifikacji zawodowych poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu nie miało 36,2% bezrobotnych, a 25,3% zarejestrowanych to osoby powyżej 50 roku życia.

W ciągu roku największa zmiana w strukturze bezrobotnych dotyczyła **wzrostu udziału kobiet** (o 2,4 p. proc. więcej niż przed rokiem), w tym kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 3,0 p. proc. więcej niż przed rokiem) oraz osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 2,7 p. proc. więcej niż przed rokiem). **Zmniejszył się natomiast odsetek osób do 30 roku życia** (o 2,3 p. proc. mniej niż przed rokiem), w tym bezrobotnych do 25 roku życia (o 2,0 p. proc. mniej niż przed rokiem);

Wykres 2. Najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim w końcu grudnia 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

W końcu 2017 r. województwo kujawsko-pomorskie miało **najwyższy w Polsce odsetek bezrobotnych bez wykształcenia średniego** – 61,8%, o 8,1 p. proc. więcej niż średnia dla Polski. Niski poziom wykształcenia wśród bezrobotnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest pochodną struktury wykształcenia ludności. Jak wynika z badań BAEL w 2017 r. wykształcenia średniego nie miało 48,2% ludności województwa, o 5,7 p. proc. więcej niż średnia dla Polski.⁷

Wykres 3. Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2017 r.

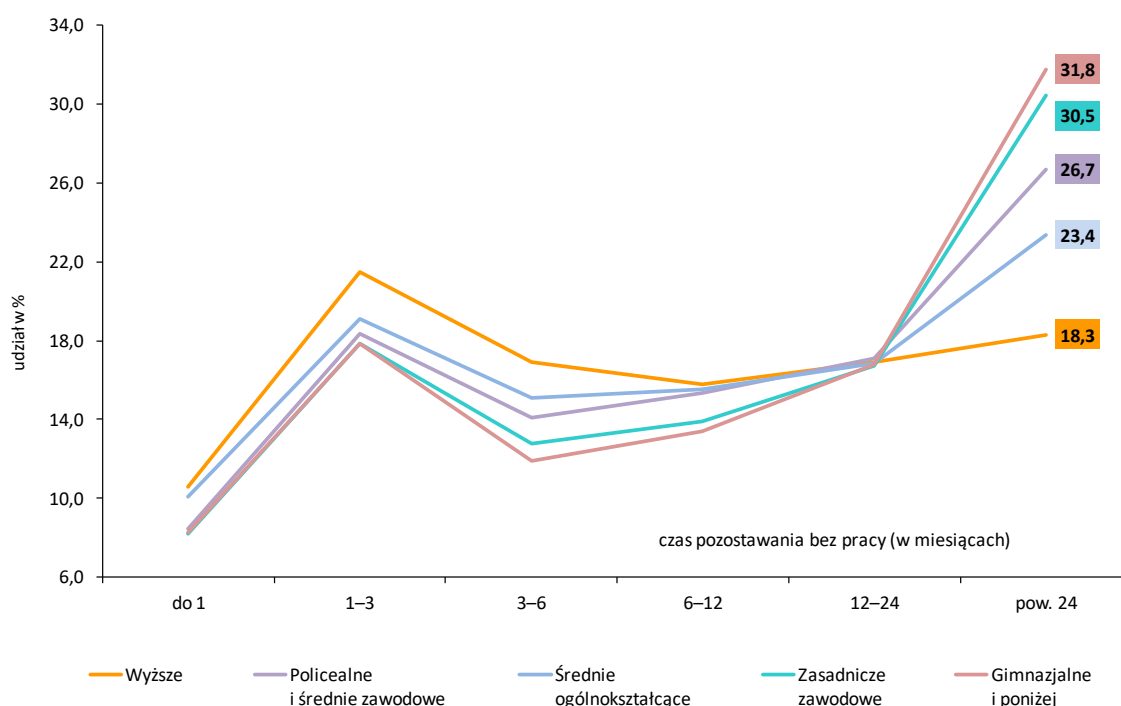

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 1 – Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, załącznik do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

⁷ Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS, <http://www.stat.gov.pl/bdl>.

Warto zauważyć, że **osoby z niskim poziomem wykształcenia znacznie dłużej pozostają w ewidencji osób bezrobotnych**. W końcu 2017 r. udział bezrobotnych pozostających bez pracy najdłużej (powyżej 24 miesięcy) wynosił od 18,3% wśród osób z wykształceniem wyższym do 30,5% wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 31,8% w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym.

Wykres 4. Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według czasu pozostawania bez pracy i poziomu wykształcenia. Stan w końcu 2017 r.

Źródło: Jak wyżej.

3. Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i Internecie

Źródłem informacji o strukturze bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy są **dane udostępnione za pośrednictwem protokołu transferu plików (FTP) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**. Do przygotowania zamieszczonych tam zestawień posłużyły dane z systemu Syriusz.

W statystyce rynku pracy **bezrobotni poprzednio pracujący** klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy, a **osoby dotychczas niepracujące** – zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

Oddzielną grupę stanowią bezrobotni **bez zawodu**. Są to osoby, które nie mają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie mają minimum 6-miesięcznej, udokumentowanej ciągłości pracy w jednym zawodzie.

Z uwagi na późniejszy okres generacji danych wartości liczbowe różnią się względem danych przekazywanych w sprawozdaniu MRPiPS-01 o rynku pracy i załącznikach do tego sprawozdania.

W przypadku informacji o wolnych miejscach pracy uwzględnione zostały oferty pracy dostępne za pośrednictwem **Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP)**, która prowadzona jest przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.⁸ CBOP to wspólna baza urzędów pracy, w której prezentowane są miejsca pracy niesubsydiowanej, pracy subsydiowanej oraz miejsca aktywizacji zawodowej. Dodatkowo zawarte są tam również oferty pracodawców krajowych, którzy poszukują pracowników z obszaru naszego kraju i tzw. rynku unijnego, a także oferty pracy przyjmowane do realizacji przez jednostki Ochotniczych Hufców Pracy oraz w ramach sieci EURES.⁹

W celu uzupełnienia informacji na temat zapotrzebowania na zawody na regionalnym rynku pracy dane o miejscach pracy zamieszczonych w CBOP rozszerzone zostały o wyniki badania ofert pracy publikowanych w Internecie.¹⁰

3.1. Nowe rejestracje osób bezrobotnych oraz dostępne miejsca pracy

Zgodnie z udostępnionymi danymi w 2017 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 5 tys. osób więcej niż dostępnych było wolnych miejsc pracy – 129 009 bezrobotnych wobec 124 038 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dostępnych w CBOP (84,6%) oraz Internecie (15,4%).

Znaczna część miejsc ujętych w CBOP była subsydiowana – 32,6%. Miejscami subsydiowanymi są wszystkie miejsca aktywizacji zawodowej, takie jak: staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne oraz miejsca zatrudnienia subsydiowanego (w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego).

Największy niedobór miejsc pracy zaobserwowano w grupie *robotników przemysłowych i rzemieślników* (4680 zarejestrowanych więcej niż dostępnych miejsc).

W czterech wielkich grupach zawodów było więcej miejsc pracy niż osób zgłaszających się do powiatowych urzędów pracy. Sytuacja ta dotyczyła:

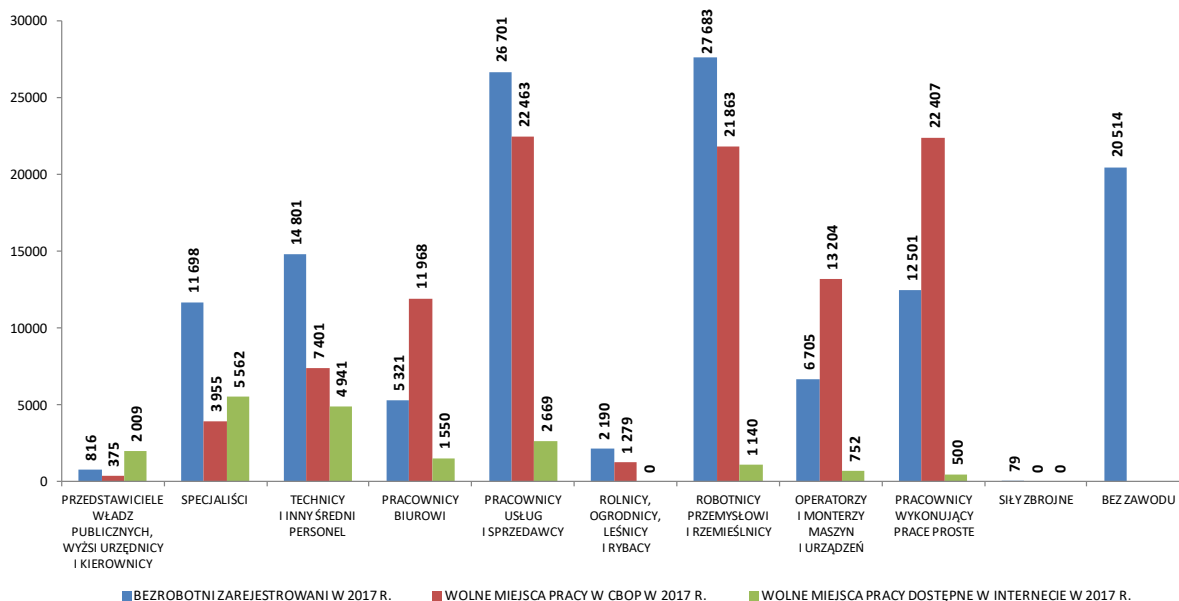
- *pracowników wykonujących prace proste* (10 406 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 21,6%),
- *pracowników biurowych* (8197 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 47,3%),
- *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* (7251 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 11,9%),
- *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* (1568 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 12,0%).

⁸ <http://psz.praca.gov.pl/-/926922-centralna-baza-ofert-pracy-cbop->

⁹ EURES jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy, wspierającą mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym, w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego czyli w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii, Liechtensteinie, a także w Szwajcarii.

¹⁰ Badaniem objęte były oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Dane z każdego poniedziałku i środy kwietnia oraz października 2016 r. gromadzone były w ogólnopolskim systemie WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia automatycznie uogólniane były dla I i II półrocza danego roku.

Wykres 5. Bezrobotni nowo zarejestrowani oraz dostępne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz, w przypadku osób bez zawodu, Załącznik 3 – Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawód i specjalności, załącznik do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

3.2. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy, a w Internecie

W 2017 r. w CBOP zarejestrowanych zostało 104 915 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to ponad 5 razy więcej niż liczba miejsc pracy dostępnych w Internecie (19 123 miejsca). Przy czym należy zauważyć, że większość ofert pracy publikowanych w Internecie nie zawiera informacji o liczbie stanowisk pracy. Ogłoszenia takie traktowane są jako jedno stanowisko pracy, co może zaniżać rzeczywistą liczbę wakatów.

W Internecie zdecydowanie częściej niż za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia poszukiwani byli *specjaliści* (29,1% wobec 3,8% w CBOP). Podobna sytuacja dotyczyła *techników i innego średniego personelu* oraz *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników*, dla których miejsca pracy były prawie niedostępne w PUP.

Odwrotnie wyglądała sytuacja *robotników przemysłowych i rzemieślników, pracowników usług i sprzedawców*, a także *pracowników wykonujących prace proste*. Dla tych grup miejsca pracy dostępne były głównie za sprawą urzędów pracy.

Zapotrzebowanie na *pracowników biurowych* było podobne w obu porównywanych źródłach wolnych miejsc pracy (11,4% w CBOP i 8,1% w Internecie).

Zarówno w Internecie jak i urzędach pracy zaobserwowano znikomy popyt na pracę *rolników, ogrodników, leśników i rybaków* (1,2% w CBOP, w Internecie nie zgłoszono miejsc dla tej grupy).

Tabela 1. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów

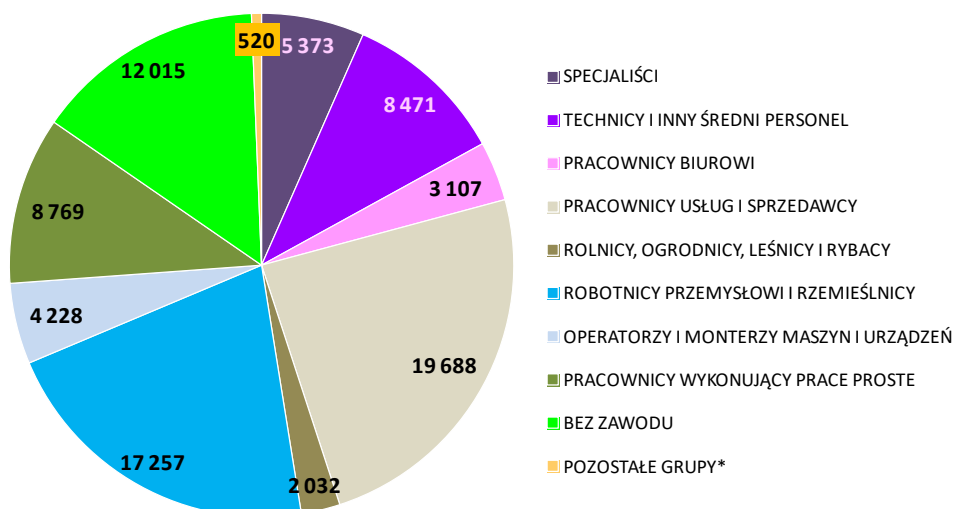
Nazwa grupy	Miejsca pracy i aktywizacji zawodowej			
	CBOP		Internet	
	liczba	%	liczba	%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	375	0,4	2 009	10,5
Specjaliści	3 955	3,8	5 562	29,1
Technicy i inny średni personel	7 401	7,1	4 941	25,8
Pracownicy biurowi	11 968	11,4	1 550	8,1
Pracownicy usług i sprzedawcy	22 463	21,4	2 669	14,0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 279	1,2	0	0,0
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	21 863	20,8	1 140	6,0
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13 204	12,6	752	3,9
Pracownicy wykonujący prace proste	22 407	21,4	500	2,6
Razem	104 915	100,0	19 123	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

3.3. Bezrobotni w końcu grudnia 2017 r. według zawodów

31 grudnia 2017 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego pozostawało **69 445 bezrobotnych mających zawód** i **12 015 osób bez zawodu**, co stanowiło odpowiednio 85,3% i 14,7% bezrobotnych. Bezrobotnymi bez zawodu były przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (65,4%, 7857 osób), średnim ogólnokształcącym (18,1%, 2169 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (10,3%, 1239 osób).

Wykres 6. Bezrobotni w wielkich grupach zawodów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu 2017 r.

* Do pozostałych grup należą: siły zbrojne i przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Źródło: Jak wyżej.

Podobnie jak w latach wcześniejszych wśród osób, które miały zawód w powiatowych urzędach pracy najliczniej reprezentowane były grupy: *pracowników usług i sprzedawców* (24,2%) oraz *robotników przemysłowych i rzemieślników* (21,2%). Na niższym poziomie agregacji (elementarne grupy zawodów) najliczniej reprezentowane były osoby z grupy sprzedawcy sklepowi – 10 361 osób, tj. 14,9% bezrobotnych mających zawód.

Tabela 2. Bezrobotni według elementarnych grup zawodów w województwie kujawsko-pomorskim – stan w końcu 2017 r. (powyżej 1000 osób)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni - stan w dniu 31.12.2017 r.		
		ogółem	długotrwale bezrobotni	
			liczba	udział w ogółem (w %)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	10 361	6 665	64,3
5120	Kucharze	2 582	1 735	67,2
5153	Gospodarze budynków	2 581	1 734	67,2
7222	Ślusarze i pokrewni	1 768	1 054	59,6
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych*	1 730	1 048	60,6
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1 632	1 068	65,4
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1 557	1 075	69,0
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1 538	841	54,7
7112	Murarze i pokrewni	1 463	823	56,3
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 445	1 047	72,5
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1 402	662	47,2
5141	Fryzjerzy	1 378	809	58,7
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 299	774	59,6
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 152	627	54,4
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1 131	543	48,0

*Najliczniejszym zawodem w grupie jest zawód szkolny technik ekonomista – 1614 zarejestrowanych, w tym 974 osoby długotrwale bezrobotne (60,3%).

Źródło: Jak wyżej.

Należy zwrócić uwagę, że posiadanie przez bezrobotnego danego zawodu nie zawsze jest równoznaczne z umiejętnościami i możliwością wykonywania określonej profesji. Najczęściej wynika to z długiej przerwy w wykonywaniu zawodu (45,2% ogółu bezrobotnych pozostaje w rejestrach powyżej roku), braku doświadczenia zawodowego (16,6% bezrobotnych)¹¹, jak i przeciwwskazań zdrowotnych do wykonania zawodu (np. w przypadku szwaczek częste problemy z kręgosłupem,

¹¹ Sprawozdanie MRPIPS-01 o rynku pracy, zbiorczo za 2017 r.

słaby wzrok) lub niechęci do pracy w wynikającej z trudnych warunków pracy i niskiego poziomu wynagrodzeń (m.in. w zawodach kucharz, piekarz).¹²

Prawdopodobne jest też, że wysoki poziom bezrobocia w niektórych zawodach związany jest z wykonywaniem pracy nierejestrowanej (szara strefa). Jak wynika z badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, praca nierejestrowana często świadczona jest w takich obszarach, jak: prace i usługi remontowo-budowlane, opieka nad osobami zależnymi, prace domowe, korepetycje, prace ogrodniczo-rolne, handel, usługi krawieckie.¹³

W końcu 2017 r. ponad połowa (40 708 osób, 58,6%) bezrobotnych mających zawód była osobami długotrwale bezrobotnymi. Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia dotyczył głównie elementarnych grup zawodów wymienionych w tabeli 2. Osoby z wymienionymi zawodami stanowiły 47,5% ogółu bezrobotnych mających zawód oraz 50,4% długotrwale bezrobotnych.

Wśród grup elementarnych o liczbie zarejestrowanych ogółem powyżej 100 osób na długotrwale bezrobocie narażeni byli także:

- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 81,1% (112 długotrwale bezrobotnych),
- rolnicy upraw polowych – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 77,1% (319 długotrwale bezrobotnych),
- pracownicy domowej opieki osobistej – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 74,7% (121 długotrwale bezrobotnych),
- zamiatacze i pokrewni – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 71,6% (270 długotrwale bezrobotnych),
- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 71,5% (382 długotrwale bezrobotnych),
- technicy technologii chemicznej i pokrewni – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 70,5% (74 długotrwale bezrobotnych).

Długotrwale bezrobocie w większym stopniu dotyczyło osób bez zawodu, wśród których udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł 67,1% (8068 osób z 12 015 bezrobotnych bez zawodu).

¹² Wnioski z badania Barometr zawodów, <https://barometrzawodow.pl/>

¹³ *Praca nierejestrowana w Polsce w 2014 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2016 r.

3.4. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy i według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności

Cennym źródłem informacji o bezrobociu są także wyniki prowadzonego przez GUS Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Z uwagi na odmienną definicję osoby bezrobotnej¹⁴ w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz BAEL badania te są porównywalne w ograniczonym zakresie.

Ponadto przekazane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dane o strukturze zawodowej bezrobotnych według BAEL dotyczą jedynie osób poprzednio pracujących. Z danych tych wynika, że w 2017 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało ponad dwukrotnie więcej bezrobotnych poprzednio pracujących niż wskazują na to badania BAEL.

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani i według BAEL w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów

Nazwa grupy	Bezrobotni poprzednio pracujący			
	PUP*		BAEL**	
	liczba	%	liczba	%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	742	1,0	675	2,0
Specjaliści	2 638	3,6	1 625	4,8
Technicy i inny średni personel	3 979	5,4	1 875	5,5
Pracownicy biurowi	4 854	6,6	1 350	4,0
Pracownicy usług i sprzedawcy	23 234	31,8	6 600	19,5
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 184	1,6	525	1,5
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15 206	20,8	10 375	30,6
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5 436	7,4	2 625	7,7
Pracownicy wykonujący prace proste	15 779	21,6	8 225	24,3
Siły zbrojne	34	0,0	x	x
Razem	73 086	100,0	33 875	100,0

* średnia arytmetyczna ze stanów na koniec miesiący

** średnia arytmetyczna z kwartałów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

¹⁴ W ramach BAEL do kategorii bezrobotnych zaliczane są osoby w wieku 15–74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (nie wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakiegokolwiek pracy przynoszącej dochód lub zarobek, tzn. nie były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, nie pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo nie prowadziły własnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, nie pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Grupą wyraźnie nadreprezentowaną w urzędach pracy byli *pracownicy usług i sprzedawcy* (31,8% w PUP wobec 19,5% w BAEL). Zgodnie z metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych może to wskazywać na to, że osoby z takimi zawodami rejestrują się w PUP lecz nie są zainteresowane podjęciem pracy lub pracują w „szarej strefie”. Grupą najbardziej niedoreprezentowaną w PUP byli *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (20,8% w PUP wobec 30,6% w BAEL). Może to oznaczać, że osoby z zawodami należącymi do tej grupy często nie szukają pracy za pośrednictwem PUP.

4. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

4.1. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów

W analizie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych uwzględniane są elementarne grupy zawodów, dla których wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy jest wyższa niż decyl pierwszy (D_1).

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się poprzez łączne zastosowanie trzech wskaźników: dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia i płynności bezrobotnych.

Podstawowe zmienne wykorzystywane do budowy mierników używanych w monitoringu:

$\bar{B}_t^k$ – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

$\bar{O}_t^k$ – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t

B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t

DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodników k w okresie t,

Wskaźnik struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy:

$$WS_t^k = \frac{\bar{B}_t^k + \bar{O}_t^k}{\bar{B}_t + \bar{O}_t} = \frac{\frac{\sum_{m=1}^n B_m^k}{n} + O_{t-1}^k + \frac{NO_t^k}{n}}{\bar{B}_t + \bar{O}_t} > D_1$$

Zastosowanie powyższego wskaźnika ma na celu wyłączenie z analizy elementarnych grup zawodów stanowiących znikomy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych i ofert pracy.

Wskaźnika dostępności ofert pracy:

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Wskaźnik liczony jako: iloraz średniomiesięcznej liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów, w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w PUP i Internecie w danej grupie zawodów, w badanym okresie. Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im niższa wartość wskaźnika, tym

dostępność ofert pracy wyższa. **Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy.**

Miernik przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Wskaźnik = 0 – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

Wskaźnik < 1 – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Wskaźnik > 1 – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnika długotrwałego bezrobocia:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwanie bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwanie nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwanie bezrobotnym).

Wskaźnik płynności bezrobotnych:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik < 1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik = 1 – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

Wskaźnik > 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zeru.

Tabela 4. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy (B/O_t^k)	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (WDB_t^k)	Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB_t^k)
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me^{15}$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Źródło: Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Powyższe założenia powodują, że **tylko nieznaczna liczba zawodów przynależy do zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych**. Pozostałe zawody mają status nieokreślony.

Zgodnie z nową metodologią prowadzenia monitoringu zawodów jako **zawody deficytowe** określone są elementarne grupy zawodów, dla których liczba ofert pracy była wyższa niż liczba bezrobotnych ($B/O_t^k < 0,9$), odsetek długotrwale bezrobotnych był nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$, lub brak wartości), a odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$, lub brak wartości). Powyższe warunki spełniły 24 elementarne grupy zawodów (rok wcześniej – 11 grup).

Do grup deficytowych zaliczone zostały, cztery grupy związane z branżą informatyczną, w której **brakowało** kierowników ds. technologii informatycznych i telekomunikacyjnych, analityków systemów komputerowych, projektantów i administratorów baz danych oraz administratorów systemów komputerowych.

Deficyt dotyczył także **branży medycznej** – lekarzy, pielęgniarek i farmaceutów, z których najniższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy (największą dostępność miejsc pracy) charakteryzowały się *pielęgniarki z tytułem specjalisty*.

Brak pracowników widoczny był także w **branży metalowej** (spawacze, szlifierz narzędzi i polerowacze matali). Poszukiwani byli także **pracownicy ds. sprzedaży i pośrednictwa finansowo-ubezpieczeniowego**.

Wśród grup deficytowych największa średniomiesięczna liczba miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyła natomiast *magazynierów i pokrewnych* – średnio w CBOP (PUP, OHP i EURES) i Internet 901,5 miejsc miesięcznie. Miejsca pracy dla osób z takimi zawodami dostępne były głównie w CBOP – 92,9%. Często poszukiwani byli także *operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych* (średnio w CBOP i Internet 273,92 miejsca miesięcznie) oraz *operatorzy maszyn do szycia* (średnio w CBOP i Internet 185,67 miejsc miesięcznie).

Dodatkowo dwie grupy elementarne: *lekarze weterynarii specjaliści* oraz *środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia* sklasyfikowane zostały jako maksymalnie deficytowe, czyli takie w których zgłoszone zostały miejsca pracy lub aktywizacji zawodowej nie było jednak osób bezrobotnych.

¹⁵ Me – Mediana (wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% wartość większą).

Tabela 5. Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bezrobotnych	miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych
deficyt						
1211	Kierownicy do spraw finansowych	14,75	17,58	0,84	47,06	1,07
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	5,00	14,25	0,35	33,33	1,13
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	38,75	55,67	0,70	28,95	1,05
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2,00	4,75	0,42	0,00	1,17
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1,08	3,08	0,35	x	1,50
2281	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2,42	3,92	0,62	50,00	1,08
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	47,50	54,58	0,87	44,74	1,10
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	113,75	145,00	0,78	37,25	1,07
2511	Analitycy systemów komputerowych	1,42	33,75	0,04	x	1,50
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	6,83	15,42	0,44	37,50	1,05
2522	Administratorzy systemów komputerowych	5,17	34,50	0,15	40,00	1,22
3139	Kontrolerzy (sterownicy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	13,92	37,92	0,37	50,00	1,15
3321	Agenci ubezpieczeniowi	33,92	69,83	0,49	40,00	1,07
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	1,25	10,25	0,12	0,00	1,00
4321	Magazynierzy i pokrewni	738,50	901,50	0,82	49,05	1,12
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani*	12,58	28,00	0,45	25,00	1,09
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	8,83	10,50	0,84	44,44	1,12
7212	Spawacze i pokrewni	278,58	374,33	0,74	51,23	1,21
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	113,92	143,00	0,80	40,59	1,16
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	7,33	11,42	0,64	33,33	1,14
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	216,58	273,92	0,79	46,19	1,13
8153	Operatorzy maszyn do szycia	153,08	185,67	0,82	41,13	1,09
maksymalny deficyt						
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	0,00	5,58	0,00	x	x
3252	Środowiskowi pracownicy ochrony	0,00	5,25	0,00	x	x

* dane statystyczne w tej grupie dotyczą zawodu hostessa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Grupy zrównoważone to takie, w których liczba ofert pracy była zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ($0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$), odsetek bezrobotnych długotrwale był nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$), a odpływ bezrobotnych przewyższał ich napływ w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$). W 2017 r. tylko cztery (rok wcześniej 3) grupy spełniły te warunki.

Tabela 6. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bezrobotnych	miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	22,42	24,83	0,90	28,57	1,06
5312	Asystenci nauczycieli	44,92	43,67	1,03	34,38	1,02
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	12,67	11,83	1,07	46,15	1,07
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	145,25	142,92	1,02	49,40	1,08

Źródło: Jak wyżej.

Zgodnie ze stosowaną od 2016 r. definicją **zawody nadwyżkowe** charakteryzują się niższym zapotrzebowaniem niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie ($B/O_t^k > 1,1$, lub brak wartości), relatywnie wysokim poziomem długotrwałego bezrobocia ($WDB_t^k > Me$) oraz napływem bezrobotnych wyższym niż odpływ bezrobotnych ($WPB_t^k < 1$).

Tabela 7. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bezrobotnych	miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych
nadwyżka						
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	4,67	0,17	28,00	60,00	0,90
2656	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	2,42	0,42	5,80	66,67	0,82
6112	Sadownicy	10,25	1,00	10,25	90,91	0,86
7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	7,75	2,00	3,88	62,50	0,75
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	32,17	2,67	12,06	63,64	0,98
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	12,42	5,08	2,44	66,67	0,92
maksymalna nadwyżka						
5212	Uliczni sprzedawcy żywności	4,58	0,00	x	80,00	0,80
8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	17,33	0,00	x	64,71	0,95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2017 r. jako **grupy zawodów nadwyżkowych** zaklasyfikowanych zostało 6 grup (w 2016 r. – 24 grupy). Najwyższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy (najniższa dostępność miejsc pracy) charakteryzowali się *sadownicy*.

Największa średniomiesięczna liczba zarejestrowanych pozostawała w grupie *kaletnicy, rymarze i pokrewni* (średnio 32 osoby miesięcznie). W pozostałych grupach nadwyżkowych średniomiesięczna liczba zarejestrowanych nie przekroczyła 20 osób.

Z uwagi na brak miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dwie grupy sklasyfikowane zostały jako zawody maksymalnie nadwyżkowe.

4.2. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle badania Barometr zawodów

W poszukiwaniu pracownika ważną rolę odgrywa nie tylko posiadany przez kandydata do pracy zawód, ale także dodatkowe czynniki: gotowość do podjęcia pracy na proponowanych warunkach, doświadczenie zawodowe, aktualne uprawnienia zawodowe i cechy indywidualne (odpowiedzialność, sumienność, kultura osobista). Zagadnienia te są często niemierzalne, przez co nie mają odzwierciedlenia w danych ilościowych. Dlatego wnioskując na temat zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych dodatkowo należy posługiwać się wynikami jakościowego badania jakim jest Barometr zawodów.¹⁶ Celem badania **Barometr zawodów**, zrealizowanego w 2017 r. po raz trzeci we wszystkich województwach, było określenie zapotrzebowania na pracowników określonych profesji na lokalnych i regionalnym rynku pracy w oparciu o wiedzę pracowników powiatowych urzędów pracy.

Głównym efektem badania były informacje o grupach zawodów, w których w 2018 r. mogą wystąpić problemy z pozyskaniem pracowników oraz grup charakteryzujących się nadwyżką osób poszukujących pracy. W sierpniu, wrześniu i październiku 2017 r. w 20 powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego odbyły się panele eksperckie, które oceniały przewidywaną sytuację na rynku pracy w poszczególnych grupach zawodów. Łącznie w panelach uczestniczyło 127 pracowników urzędów pracy.

Z uwagi na rozbudowaną strukturę „Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” (ponad 2300 zawodów), **ocenie podlegały zawody najczęściej występujące na rynku pracy**. Na podstawie podobieństwa wykonywanych zadań zostały one zgrupowane w 167 grup, których nazwy nie odpowiadają grupom określonym w Klasyfikacji.

W prognozie na 2018 r. w większości ocenianych grup zawodów (97 z 167) przewidywano, że relacja pomiędzy dostępnymi zasobami a zapotrzebowaniem na pracowników będzie w równowadze. Grupy zawodów ocenionych jako zrównoważone na regionalnym rynku pracy są bardzo różnorodne. Do kategorii tej należą *kierownicy* oraz większość ocenianych *inżynierów* (inżynierowie mechanicy, inżynierowie chemicy, inżynierowie inżynierii środowiska) i *specjalistów* (m.in. ds. organizacji

¹⁶ Szczegóły dotyczące badania oraz wyniki *Barometru zawodów* dla wszystkich województwa i powiatów w kraju dostępne są na ogólnopolskiej stronie barometru: <https://barometrzawodow.pl/>. Raport dla województwa kujawsko-pomorskiego dostępny jest też na stronie internetowej WUP w Toruniu (www.wup.torun.pl) w zakładce Publikacje/Publikacje dotyczące rynku pracy.

produkcji, elektroniki, automatyki i robotyki, rynku nieruchomości, finansów). Problemu ze znalezieniem pracy nie powinni mieć też *nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących* oraz osoby wykonujące *zawody opiekuńcze*. Grupą zrównoważoną na regionalnym rynku pracy pozostają także *operatorzy maszyn* (do produkcji papieru, wyrobów chemicznych oraz z tworzyw sztucznych), a także *pracownicy prac prostych* (pracownicy fizyczni, gospodarze obiektów, masarze i przetwórcy ryb, sprzątaczk i pokojowe, pomoce kuchenne, robotnicy budowlani i leśni).

W województwie kujawsko-pomorskim 40 grup zawodów wskazanych zostało jako takie, w których w 2018 r. będzie brakować chętnych do pracy. Głównym powodem możliwego deficytu osób poszukujących pracy jest rozbieżność pomiędzy oferowanymi warunkami zatrudnienia (niski poziom wynagrodzeń, trudne warunki pracy) a oczekiwaniami osób gotowych podjąć pracę.

Grafika 2. Branże narażone na deficyt pracowników w województwie kujawsko-pomorskim

<u>Transport</u> • kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych • kierowcy autobusów • mechanicy pojazdów samochodowych • operatorzy urządzeń dźwigowo - transportowych • spedytorzy i logistycy	<u>Budownictwo</u> • betoniarze i zbrojarze • cieśle i stolarze budowlani • dekarze i blacharze budowlani • monterzy instalacji budowlanych • operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych • murarze i tynkarze • pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie • brukarze • inżynierowie budownictwa • kierownicy budowy	<u>Przetwórstwo metali</u> • operatorzy obrabiarek skrawających • spawacze • ślusarze • lakiernicy
<u>Gastronomia i produkcja spożywcza</u> • piekarze • cukiernicy • kucharze • szefowie kuchni	<u>Medycyna</u> • pielęgniarki i położne • lekarze • fizjoterapeuci i masażyści • psycholodzy i psychoterapeuci	<u>Informatyka</u> • projektanci i administratorzy baz danych, programiści • graficy komputerowi

Źródło: Barometr zawodów 2018. Raport podsumowujący badanie w województwie kujawsko-pomorskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Toruń 2018.

Porównując wyniki badania w perspektywie trzyletniej (2016-2018) widoczne jest stopniowe pogłębianie deficytu w wymienionych branżach. W 2018 r. na poziomie całego województwa po raz pierwszy jako grupy deficytowe wskazane zostały zawody z branży informatycznej (deficyt projektantów i administratorów baz danych, programistów wystąpił w 8 powiatach). W latach wcześniejszych deficyt specjalistów z branży informatycznej widoczny był głównie w Bydgoszczy.

Braki kadrowe są też coraz bardziej widoczne wśród nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu.

W większości przypadków od kandydatów do pracy wymagane jest posiadanie aktualnych uprawnień (m.in. spawalniczych, elektrycznych, Świadectw Kwalifikacji Zawodowej Kierowcy) i badań lekarskich. W zawodach technicznych przeszkodą w podjęciu zatrudnienia jest długa przerwa w wykonywaniu zawodu i związana z tym dezaktualizacja kwalifikacji oraz częsty brak umiejętności obsługi komputera, a także nowoczesnych maszyn (w tym maszyn sterowanych numerycznie).

Nadwyżka pracowników przewidywana jest tylko w 9 grupach zawodów, przy czym nadwyżka dotyczy popularnych kierunków kształcenia (ekonomista, technik ekonomista, pedagog, technik technologii żywności, specjalista administracji publicznej, technik administracji, technik prac biurowych, technik rolnik, technik agrobiznesu, rolnik).

Wyniki barometru zawodów dla województwa kujawsko-pomorskiego są uogólnieniem ocen ze wszystkich powiatów województwa co sprawia, że sytuacja konkretnej grupy zawodów w poszczególnych powiatach może różnić się od tendencji wojewódzkiej. Dlatego ważne jest aby korzystać nie tylko z wyników wojewódzkich, ale i powiatowych. Wyniki Barometru zawodów dla wszystkich województw i powiatów w kraju dostępne są w ogólnopolskiej serwisie internetowym barometru: <http://barometrzwodow.pl/>.

5. Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego została przeprowadzona na podstawie informacji przekazanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które zawierały dane:

- z Systemu Informacji Oświatowych o absolwentach szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2016/2017 oraz o uczniach w roku szkolnym 2017/2018 (zgodnie ze stanem w dniu 30.09.2017 r.);
- z Głównego Urzędu Statystycznego na temat absolwentów szkół wyższych w roku akademickim 2016/2017 (zgodnie ze stanem w dniu 30.11.2017 r.).

W celu zobrazowania sytuacji absolwentów na rynku pracy powyższe dane odniesione zostały do informacji o bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

W 2017 r. szkoły wyższe na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ukończyło 17 066 osób, a szkoły ponadgimnazjalne 25 606 osób.

Zgodnie z uchwalonym w 2017 r. *Prawem oświatowym zmieniającym system edukacji w Polsce* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) od roku szkolnego 2017/2018 został wprowadzony nowy ustrój szkolny. W roku szkolnym 2017/2018 w miejsce 3-letnich zasadniczych szkół zawodowych powstały szkoły branżowe I stopnia, w których naukę mogła rozpocząć młodzież kończąca gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017. **W roku szkolnym 2017/2018 w szkołach ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowym na terenie województwa kształciło się 87 398 osób, z których: 74,1% uczyła się w szkołach dla dzieci i młodzieży, a 25,9% w szkołach dla dorosłych.**

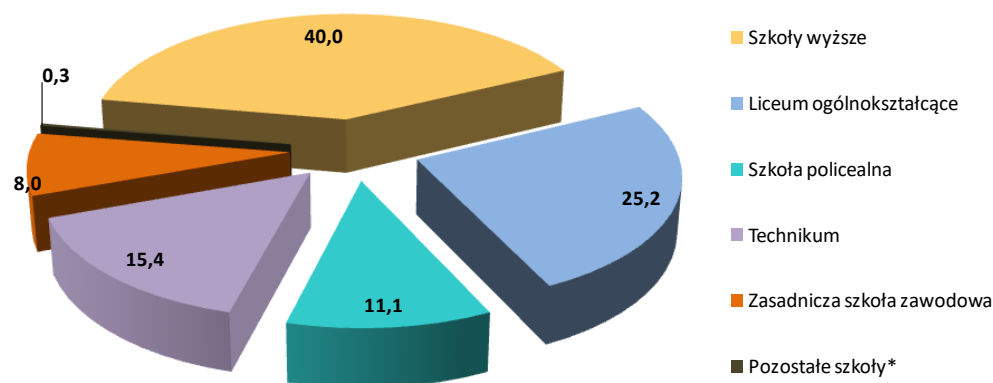
Tabela 8. Absolwenci w roku szkolnym 2016/2017 oraz uczniowie w roku szkolnym 2017/2018 w województwie kujawsko-pomorskim

Typ szkoły	Absolwenci w roku szkolnym 2016/2017		Uczniowie w roku szkolnym 2017/2018
	ogółem	kobiety	
Szkoła policealna	4 746	3 606	13 722
Technikum	6 580	2 795	29 422
Zasadnicza szkoła zawodowa	3 402	1 179	6 870
Szkoła branżowa I stopnia	x	x	3 743
Czteroletnie liceum plastyczne	57	44	337
Sześcioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	27	19	238
Sześcioletnia ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych	19	14	221
Szkoła pomaturalna bibliotekarska	27	22	17
Szkoła policealna plastyczna	7	5	15
Szkoły zawodowe razem	14 865	7 684	54 585
Liceum ogólnokształcące	10 741	6 374	32 813
Szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe razem	25 606	14 058	87 398
Szkoły wyższe (siedziba na terenie województwa)	17 066	11 562	b.d.
Ogółem	42 672	25 620	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych oraz danych z GUS na temat absolwentów szkół wyższych.

Wśród absolwentów największy udział miały osoby kończące szkoły wyższe (40,0%). Osoby kończące szkoły zawodowe, umożliwiające przystąpienie do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły policealne, szkoły artystyczne) stanowiły 34,8%, a liceów ogólnokształcących 25,2% absolwentów w roku szkolnym 2016/2017.

Wykres 7. Struktura (w %) absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według poziomu kształcenia

* Do pozostałych szkół należą: szkoły artystyczne oraz szkoła pomaturalna bibliotekarska.

Źródło: Jak wyżej.

W odniesieniu do roku szkolnego 2015/2016 liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych pozostała na podobnym poziomie (spadek o 0,6%, 158 osób). Przy czym zmniejszyła się liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych oraz liceów ogólnokształcących. W szkołach

policealnych i technikach odnotowano wzrost. W ciągu roku wzrosła też liczba absolwentów szkół wyższych wzrosła o 897 osób (5,5%).

Tabela 9. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2016 i 2017

Typ szkoły	2016	2017		
		razem	zmiana do 2016	
			liczba	%
Szkoły wyższe	16 169	17 066	897	5,5
Szkoły policealne	4 093	4 746	653	16,0
Technika	6 529	6 580	51	0,8
Zasadnicze szkoły zawodowe	3 801	3 402	-399	-10,5
Licea ogólnokształcące	11 227	10 741	-486	-4,3
Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne*	114	137	23	20,2

* Jak wyżej.

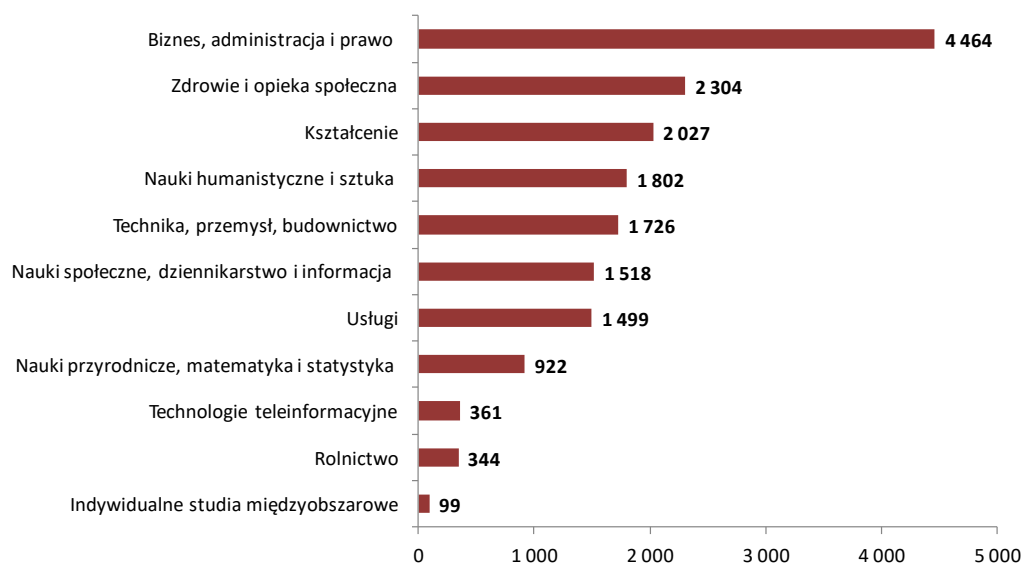
Źródło: Jak wyżej.

5.1. Absolwenci szkół wyższych według kierunków kształcenia

Absolwenci **kończący w 2017 r. szkoły wyższe** mające siedzibę na terenie województwa (17 066 osób) **reprezentowali głównie kierunki związane z *biznesem, prawem i administracją*** (26,2%). Zdecydowanie mniejszą popularnością cieszyły się kierunki techniczne. Kierunki związane z *techniką, przemysłem i budownictwem* w 2017 r. ukończyło w województwie 1726 osób – 10,1%. Był to o 10 p. proc. mniej niż średnia dla Polski.

Ponad **2/3** (67,7%) absolwentów szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim stanowiły **kobiety**. W poszczególnych grupach udział kobiet wynosił od 17,2% w grupie *technologie teleinformatyczne* do 83,1% w grupie *zdrowie i opieka społeczna* oraz 84,1% w grupie *kształcenie*.

Wykres 8. Absolwenci szkół wyższych w roku akademickim 2016/2017 w województwie kujawsko-pomorskim według grup kierunków kształcenia

Źródło: Opracowanie własne na danych z GUS na temat absolwentów szkół wyższych.

Absolwenci szkół wyższych w 2017 r. **najczęściej kończyli** takie kierunki jak:

- pedagogika (1562 osoby),
- zarządzanie (1017 osób),
- finanse i rachunkowość (995 osób),
- administracja (967 osób),
- bezpieczeństwo wewnętrzne (615 osób),
- ekonomia (600 osób),
- fizjoterapia (491 osoby),
- pielęgniarstwo (409 osób).

5.2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych według kierunków kształcenia¹⁷

Jako absolwenci w danym zawodzie wykazywane są jedynie osoby, które zdały egzaminy zawodowe i uzyskały, wydany przez Okręgową Komisję Edukacyjną, dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe. **W roku szkolnym 2016/2017 kwalifikacje zawodowe zdobyło 62,4% absolwentów szkół zawodowych** (rok wcześniej 60,4%). Pozostałe osoby nie zdały egzaminów zawodowych bądź nie przystąpiły do tych egzaminów. Egzaminy zawodowe najczęściej zdawali absolwenci szkół artystycznych oraz technikum. Znacznie gorzej wyglądała sytuacja w zasadniczych szkołach zawodowych i szkołach policealnych, w których zawód zdobyła nieco ponad połowa absolwentów.

Tabela 10. Zdawalność egzaminów zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2016/2017 według typów szkół

Typ szkoły	Absolwenci w roku szkolnym 2016/2017		
	ogółem	ze zdaniem egzaminem zawodowym	
		liczba	udział w ogółem (w %)
Szkoła policealna	4 746	2 807	59,1
Technikum	6 580	4 415	67,1
Zasadnicza szkoła zawodowa	3 402	1 937	56,9
Czteroletnie liceum plastyczne	57	57	100,0
Policealna szkoła plastyczna	7	7	100,0
Sześcioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	27	27	100,0
Sześcioletnia ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych	19	19	100,0
Szkoła pomaturalna bibliotekarska	27	6	22,2
Szkoły zawodowe razem	14 865	9 275	62,4

Źródło: Jak wyżej.

¹⁷ Szczegółowe informacje nt. bezrobocia wśród absolwentów regionalnych szkół ponadgimnazjalnych prezentować będzie opracowanie WUP w Toruniu pt.: „Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r.” Elektroniczna wersja publikacji będzie dostępna w IV kwartale 2018 r. na stronie internetowej www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje/Publikacje dotyczące rynku pracy.

W 2017 r. **szkoły policealne ukończyły 4746 osoby** (16,0% więcej niż rok wcześniej). Egzamin zawodowy zdało 59,1% ogółu absolwentów, najczęściej w zawodach: *opiekun medyczny* (484 osoby), *technik usług kosmetycznych* (404 osoby), *technik administracji* (255 osób) oraz *technik masażysta* (248 osób). Osoby z tymi czterema zawodami to 49,6% absolwentów szkół policealnych, którzy zdali egzamin zawodowy.

W tym samym roku **technika ukończyło 6580 osób, z których 67,1% zdało egzamin zawodowy**. Absolwenci techników najczęściej nabywali kwalifikacje w takich profesjach jak:

- technik ekonomista – 561 osób,
- technik informatyk – 495 osób,
- technik żywienia i usług gastronomicznych – 491 osób,
- technik logistyk – 360 osób,
- technik hotelarstwa – 240 osób,
- technik pojazdów samochodowych – 185 osób.

Osoby kończące naukę w tych zawodach stanowiły 52,8% absolwentów techników ze zdany egzaminem zawodowym. W porównaniu z rokiem szkolnym 2015/2016 liczba absolwentów techników wzrosła o 0,8%.

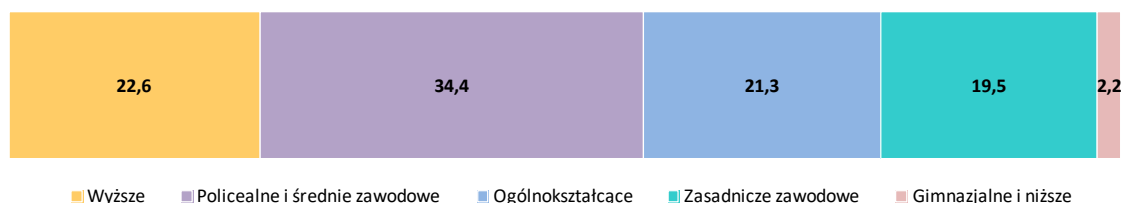
Zasadnicze szkoły zawodowe ukończyły 3402 osoby, z czego 56,9% uzyskało kwalifikacje zawodowe. Absolwentami tego typu szkół najczęściej byli: *sprzedawcy* (413 osób), *kucharze* (360 osób), *mechanicy pojazdów samochodowych* (218 osób) i *fryzjerzy* (193 osoby). W zawodach tych kwalifikacje zdobyło 61,1% absolwentów tego typu szkół. W ciągu roku liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych zmniejszył się o 10,5%.

5.3. Absolwenci na wojewódzkim rynku pracy

W końcu 2017 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **2367 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** – 2,9% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej 3,6%).

Bezrobotni absolwenci (osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) **charakteryzują się zdecydowanie wyższym poziomem wykształcenia niż ogół bezrobotnych**. W ogóle bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby z wykształceniem *gimnazjalnym i niższym* (32,9%), które wśród bezrobotnych absolwentów stanowiły jedynie 2,2%. Bezrobotni absolwenci najczęściej legitymowali się wykształceniem *policealnym i średnim zawodowym* – 34,4% (815 osób).

Wykres 9. Struktura (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim według poziomu wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 1 – *Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, złącznik do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy*.

Porównując dane dotyczące poziomu wykształcenia bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki z danymi przekazanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na temat absolwentów można zauważyć, że w końcu 2017 r. **w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego pozostawało 3,1% absolwentów szkół wyższych¹⁸** – co 32. absolwent szkoły wyższej (rok wcześniej co 20. absolwent) oraz **co 21. absolwent liceów ogólnokształcących** (rok wcześniej co 16. absolwent) i **co 12. absolwentów szkół zawodowych** (rok wcześniej co 8. absolwent).

W najgorszej sytuacji znalazły się osoby kończące zasadnicze szkoły zawodowe, wśród których średnio co 7. absolwent w końcu 2017 r. pozostawał w ewidencji powiatowych urzędów pracy jako osoba bezrobotna. W przypadku szkół policealnych i techników jako osoba bezrobotna zarejestrowany był co 14. absolwent.

6. Lokalne rynki pracy w świetle badania pracodawców

Na potrzeby monitoringu we wrześniu 2017 r. powiatowe urzędy pracy przeprowadziły badanie kwestionariuszowe lokalnych pracodawców. **Badanie miało na celu diagnozę sytuacji na rynku pracy w 2017 r. oraz planowanych zmian w wielkości, a także strukturze zatrudnienia w 2018 r.**

Badaniem objęte zostały podmioty zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Jako operat losowania zastosowana została Baza Jednostek Statystycznych, której podstawą jest rejestr REGON, jednak w odróżnieniu od niego jest ona aktualizowana w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz o informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych.

Zgodnie z założeniami próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej). Określenie minimalnej liczby wywiadów dla poszczególnych klas wielkości przedsiębiorstw, zostało oparte o wskaźniki struktury, wyliczane jako procentowy udział danej klasy wielkości firmy w populacji.¹⁹

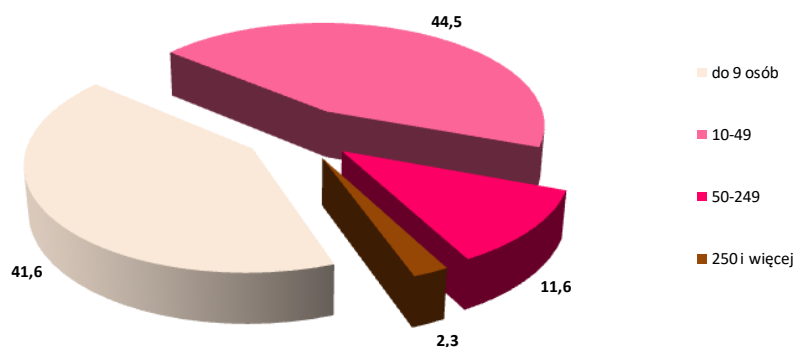
Badanie prowadzone było metodą CATI – wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

Ostatecznie **w badaniu udział wzięło 1808 pracodawców** z terenu województwa. W badaniu uczestniczyły głównie podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób (44,5%) oraz najmniejsze, zatrudniające do 9 osób (41,6%).

¹⁸ Niska wartość tego wskaźnika częściowo może wynikać z tego, że znaczna grupa osób studiujących na terenie województwa na stałe mieszka poza jego obszarem i po zakończeniu nauki może się rejestrować w powiatowych urzędach pracy działających w innych województwach.

¹⁹ „Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych, Łódź 2012.

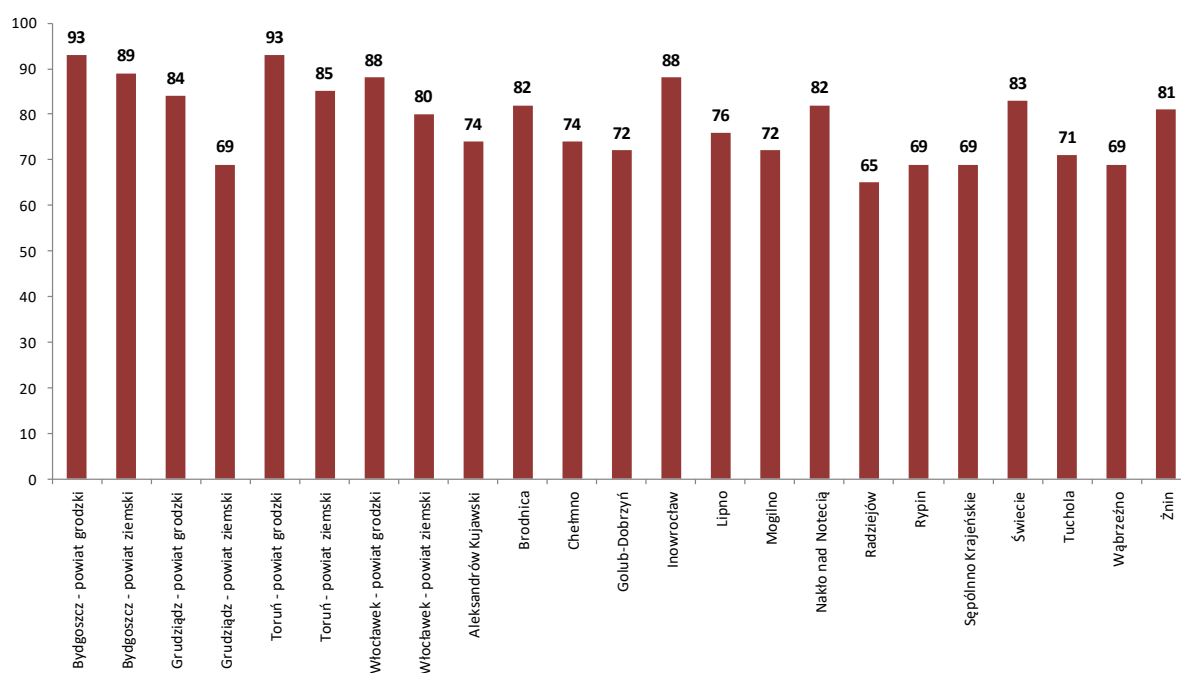
Wykres 10. Struktura (w %) pracodawców objętych badaniem kwestionariuszowym w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według liczby pracujących

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Liczba przebadanych przedsiębiorstw wynosiła od 65 podmiotów w powiecie radziejowskim do 93 podmiotów w Toruniu i Bydgoszczy.

Wykres 11. Liczba podmiotów objętych badaniem w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według powiatów

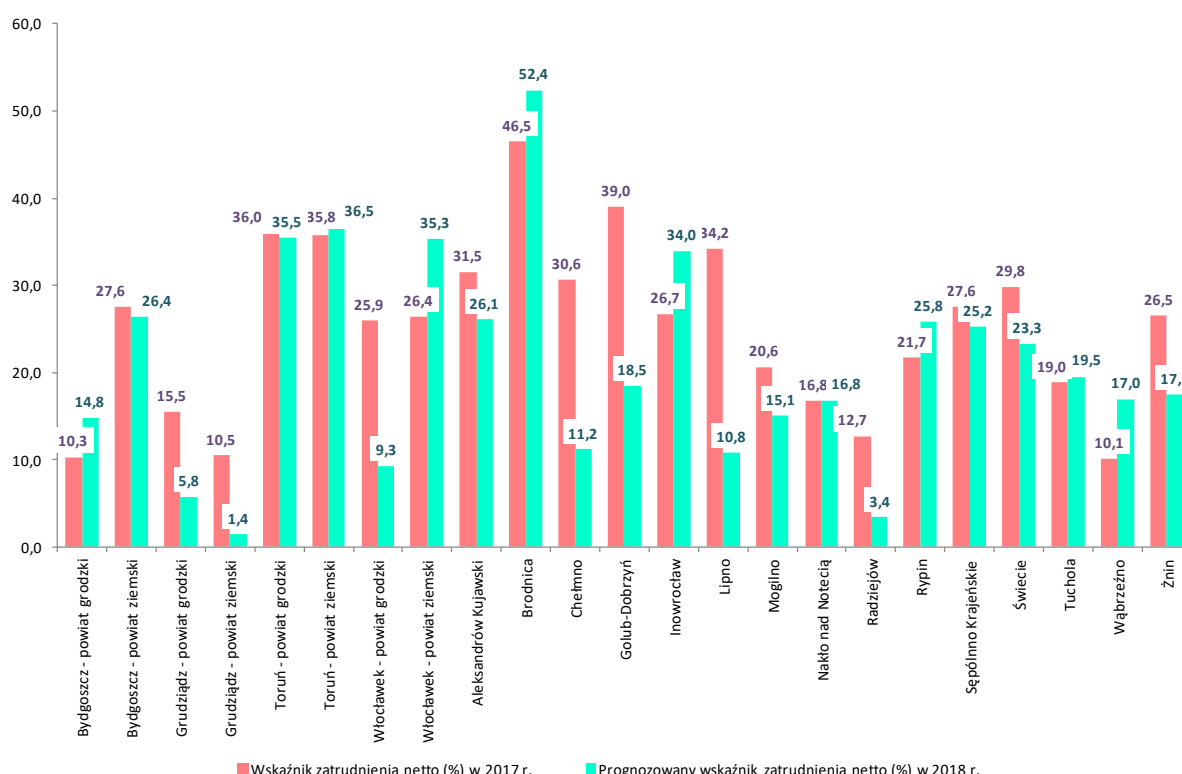
Źródło: Jak wyżej.

W celu oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy zastosowane zostały **wskaźnik zatrudnienia netto** oraz **prognostyczny wskaźnik zatrudnienia netto**. Wskaźniki obliczane są jako różnica udziału odpowiedzi o wzroście i spadku liczby zatrudnionych w danym i kolejnym roku. Wskaźniki przyjmują wartości od -100 do 100. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruujących niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Wartość -100 oznacza, że 100% firm biorących udział w badaniu zasygnalizowało redukcję zatrudnienia. Natomiast wartości dodatnie wskaźników wskazują na poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźników tym wyższy odsetek przedsiębiorstw, które zadeklarowały wzrost zatrudnienia. Wartość

mierników równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji był równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie lub wszystkie firmy wskazały na brak zmian w obszarze zatrudnienia.

We wszystkich powiatach województwa wskaźnik zatrudnienia netto w 2017 r., podobnie jak rok wcześniej, przyjął wartość dodatnią co oznacza, że **więcej było pracodawców, którzy zwiększyli zatrudnienie niż firm, które dokonały redukcji zatrudnienia**. Prezentowany wskaźnik największą wartość przyjął w powiecie brodnickim (46,5). Najmniejsza różnica pomiędzy odsetkiem firm, które w 2017 r. zwiększyły i zmniejszyły zatrudnienie dotyczyła Bydgoszczy (10,3) oraz powiatów wąbrzeskiego (10,1) i grudziądzkiego (10,5).

Wykres 12. Wskaźnik zatrudnienia netto w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r. i 2018 r. (prognoza)

Źródło: Jak wyżej.

Pracodawcy optymistycznie wypowiedzieli się także w kwestii planów zatrudnieniowych na rok 2018. **We wszystkich powiatach województwa prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto był dodatni**, co oznacza, że w każdym z powiatów województwa więcej było pracodawców, którzy przewidywali wzrost zatrudnienia niż firm, które planowały redukcję zatrudnienia. W poszczególnych powiatach wskaźnik ten wynosił od 1,4 w powiecie grudziądzkim do 52,4 w powiecie brodnickim.

Spis wykresów, tabel i map w tekście

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia (w %) w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2017. Stan w końcu grudnia	9
Wykres 2.	Najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim w końcu grudnia 2017 r.	11
Wykres 3.	Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2017 r.	11
Wykres 4.	Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według czasu pozostawania bez pracy i poziomu wykształcenia. Stan w końcu 2017 r.	12
Wykres 5.	Bezrobotni nowo zarejestrowani oraz dostępne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów	14
Wykres 6.	Bezrobotni w wielkich grupach zawodów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu 2017 r.	15
Wykres 7.	Struktura (w %) absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według poziomu kształcenia..	27
Wykres 8.	Absolwenci szkół wyższych w roku akademickim 2016/2017 w województwie kujawsko-pomorskim według grup kierunków kształcenia	28
Wykres 9.	Struktura (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim według poziomu wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2017 r.	30
Wykres 10.	Struktura (w %) pracodawców objętych badaniem kwestionariuszowym w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według liczby pracujących.....	32
Wykres 11.	Liczba podmiotów objętych badaniem w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według powiatów	32
Wykres 12.	Wskaźnik zatrudnienia netto w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w 2017 r. i 2018 r. (prognoza)	33

SPIS GRAFIK

Grafika 1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w końcu grudnia 2017 r.	10
Grafika 2.	Branże narażone na deficyt pracowników w województwie kujawsko-pomorskim	25

SPIS TABEL

Tabela 1.	Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów	15
Tabela 2.	Bezrobotni według elementarnych grup zawodów w województwie kujawsko-pomorskim – stan w końcu 2017 r. (powyżej 1000 osób)	16
Tabela 3.	Bezrobotni zarejestrowani i według BAEL w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według wielkich grup zawodów	18
Tabela 4.	Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych	21
Tabela 5.	Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	22
Tabela 6.	Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	23
Tabela 7.	Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	23
Tabela 8.	Absolwenci w roku szkolnym 2016/2017 oraz uczniowie w roku szkolnym 2017/2018 w województwie kujawsko-pomorskim	27
Tabela 9.	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2016 i 2017	28
Tabela 10.	Zdawalność egzaminów zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2016/2017 według typów szkół	29

Aneks statystyczny

Tabela 1.	Bezrobotni, miejsca pracy (PUP i Internet) oraz mierniki stosowane w monitoringu zawodów w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według elementarnych grup zawodów	37
Tabela 2.	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin zawodowy w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2016/2017 według zawodów i powiatów	48
Tabela 3.	Absolwenci roku akademickiego 2016/2017 według kierunków kształcenia w województwie kujawsko-pomorskim	51

Tabela 1. Bezrobotni, miejsca pracy (CBOP i Internet) oraz mierniki stosowane w monitoringu zawodów w województwie kujawsko-pomorskim w 2017 r. według elementarnych grup zawodów

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejsca pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
0110	Oficerowie sił zbrojnych	3	0	x	66,67	1,00	-
0210	Podoficerowie sił zbrojnych	0	0	x	0,00	0,00	-
0310	Żołnierze szeregowi	27	0	x	32,26	1,20	-
1112	Wyżsi urzędnicy administracji rządowej	1	0	x	100,00	x	-
1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	1	0	x	0,00	0,00	-
1114	Zawodowi działacze organizacji członkowskich	1	0	x	0,00	0,00	-
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	66	10	6,72	46,77	1,07	-
1211	Kierownicy do spraw finansowych	15	18	0,84	47,06	1,07	deficyt
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	5	1	3,93	40,00	0,70	-
1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	27	6	4,27	47,83	1,23	-
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i	36	27	1,34	60,00	1,07	-
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	60	54	1,11	54,55	1,10	-
1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	4	0	45,00	66,67	1,00	-
1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	3	1	3,67	0,00	1,00	-
1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	3	2	1,29	0,00	1,60	-
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	22	25	0,90	28,57	1,06	równowaga
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	28	14	1,97	45,83	1,17	-
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	26	24	1,10	47,83	1,06	-
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	5	14	0,35	33,33	1,13	deficyt
1341	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi	1	0	x	x	2,00	-
1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	1	0	7,00	x	x	-
1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	0	0	1,50	x	1,00	-
1345	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	4	1	4,00	33,33	1,67	-
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	6	23	0,27	60,00	1,33	-
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	17	3	6,48	78,57	1,36	-
1411	Kierownicy w hotelarstwie	13	0	37,75	63,64	1,00	-
1412	Kierownicy w gastronomii	20	12	1,65	47,06	1,10	-
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	70	46	1,52	31,94	0,93	-
1431	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki	4	2	1,92	20,00	1,00	-
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	81	18	4,55	36,25	1,01	-
2111	Fizycy i astronomowie	13	0	151,00	60,00	1,12	-
2113	Chemicy	52	4	12,78	60,98	1,30	-
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	65	0	258,67	33,33	1,06	-
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	20	2	12,32	25,00	1,16	-
2131	Biolodzy i pokrewni	64	3	23,81	29,51	1,08	-
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	159	3	48,90	44,83	1,15	-
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	98	4	22,19	45,56	1,15	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejszc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	39	56	0,70	28,95	1,05	deficyt
2142	Inżynierowie budownictwa	67	24	2,82	33,87	1,07	-
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	50	6	8,37	32,43	1,13	-
2144	Inżynierowie mechanicy	76	31	2,46	42,03	1,11	-
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	55	6	8,93	44,00	1,07	-
2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	3	0	x	0,00	2,50	-
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	56	20	2,82	19,70	1,01	-
2151	Inżynierowie elektrycy	22	13	1,68	50,00	1,11	-
2152	Inżynierowie elektronicy	23	8	2,88	34,78	0,98	-
2153	Inżynierowie telekomunikacji	29	5	6,25	58,33	1,15	-
2161	Architekci	38	3	15,13	25,71	0,97	-
2162	Architekci krajobrazu	12	1	19,71	18,75	0,85	-
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	19	4	4,46	37,50	0,95	-
2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	3	0	31,00	100,00	1,25	-
2165	Kartografowie i geodeci	34	2	20,15	41,67	1,15	-
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	49	15	3,25	53,66	1,14	-
2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	19	1	14,19	2,17	0,84	-
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2	5	0,42	0,00	1,17	deficyt
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	125	25	4,99	63,30	1,19	-
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1	3	0,35	x	1,50	deficyt
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	23	0	69,25	63,16	1,37	-
2232	Położne z tytułem specjalisty	1	0	x	x	1,00	-
2240	Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	3	0	x	100,00	1,50	-
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	11	4	2,89	28,57	1,00	-
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	0	6	0,00	x	x	max deficyt
2261	Lekarze dentyści bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	2	1	2,15	100,00	1,40	-
2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0	0	3,00	0,00	0,33	-
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	9	1	7,79	28,57	1,36	-
2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	1	0	3,50	x	2,00	-
2281	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2	4	0,62	50,00	1,08	deficyt
2282	Farmaceuci specjaliści	2	0	5,50	0,00	1,33	-
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	41	12	3,48	34,09	0,90	-
2292	Fizjoterapeuci	59	21	2,79	29,69	0,96	-
2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	15	2	8,27	50,00	1,05	-
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	11	5	2,00	20,00	0,91	-
2295	Optometryści	0	0	x	0,00	0,00	-
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	55	4	15,62	48,98	1,04	-
2310	Nauczyciele akademicy	14	0	x	70,00	1,07	-
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	20	8	2,57	45,00	1,10	-
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	405	28	14,47	51,71	1,18	-
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	136	13	10,32	50,43	1,07	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejsca pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	119	35	3,44	46,00	1,08	-
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	5	0	28,00	60,00	0,90	nadwyżka
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	18	9	1,98	64,29	1,18	-
2353	Lektorzy języków obcych	3	8	0,37	0,00	0,85	-
2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0	0	x	x	x	-
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	10	2	5,59	54,55	1,00	-
2356	Instruktorzy technologii informatycznych	2	0	20,00	100,00	x	-
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	608	24	25,61	53,37	1,14	-
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	76	13	5,67	35,14	1,09	-
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	48	55	0,87	44,74	1,10	deficyt
2413	Analitycy finansowi	151	12	12,59	51,41	1,09	-
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	483	31	15,42	40,18	1,11	-
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	631	56	11,37	52,32	1,14	-
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	112	54	2,08	48,51	1,10	-
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	8	1	5,82	20,00	1,20	-
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	205	72	2,84	49,49	1,04	-
2432	Specjaliści do spraw public relations	6	2	2,96	83,33	1,25	-
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	114	145	0,78	37,25	1,07	deficyt
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	3	4	0,62	100,00	2,00	-
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	25	18	1,37	50,00	1,11	-
2511	Analitycy systemów komputerowych	1	34	0,04	x	1,50	deficyt
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	9	15	0,59	85,71	1,27	-
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych	1	0	2,67	0,00	0,67	-
2514	Programiści aplikacji	13	56	0,23	85,71	1,56	-
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	67	13	5,21	45,16	1,10	-
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	7	15	0,44	37,50	1,05	deficyt
2522	Administratorzy systemów komputerowych	5	35	0,15	40,00	1,22	deficyt
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	25	22	1,15	75,00	1,52	-
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	6	0,23	0,00	0,80	-
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	4	2	2,17	50,00	1,20	-
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	140	13	11,06	35,04	1,06	-
2621	Archiwiści i muzealnicy	30	19	1,61	37,93	1,14	-
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	33	1	32,83	43,33	1,25	-
2631	Ekonomiści	275	2	137,25	56,20	1,19	-
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	110	0	1323,00	48,51	1,08	-
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	182	0	x	51,65	1,06	-
2634	Psycholodzy i pokrewni	36	7	4,95	39,39	1,01	-
2635	Specjaliści do spraw społecznych	102	1	111,73	42,72	1,09	-
2636	Duchowni i osoby konsekrowane	2	0	x	50,00	0,75	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejsz pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
2641	Literaci i inni autorzy tekstów	7	0	41,00	33,33	0,91	-
2642	Dziennikarze	47	3	13,66	48,72	1,17	-
2643	Filolodzy i tłumacze	174	26	6,69	49,36	1,07	-
2651	Artyści plastycy	49	1	65,56	46,67	1,08	-
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	14	0	166,00	50,00	1,29	-
2653	Choreografowie i tancerze	1	0	2,60	100,00	1,00	-
2654	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	4	0	x	66,67	1,27	-
2655	Aktorzy	2	0	28,00	100,00	3,50	-
2656	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	2	0	5,80	66,67	0,82	nadwyżka
2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0	2	0,00	x	x	-
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	198	11	17,46	59,55	1,12	-
3112	Technicy budownictwa	393	23	17,26	52,29	1,19	-
3113	Technicy elektrycy	152	11	13,62	41,30	1,05	-
3114	Technicy elektroniki i pokrewni	119	18	6,73	39,81	1,16	-
3115	Technicy mechanicy	742	40	18,59	49,85	1,17	-
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	120	6	20,60	70,48	1,31	-
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	3	0	13,00	50,00	1,50	-
3118	Kreślarze	13	6	2,08	50,00	1,35	-
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	478	63	7,56	58,45	1,09	-
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	13	27	0,48	54,55	1,26	-
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	33	3	10,00	74,19	1,04	-
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	18	1	15,43	47,06	1,16	-
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	13	1	9,35	58,33	1,11	-
3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	3	1	3,25	50,00	0,67	-
3135	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	0	1	0,00	x	x	-
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	14	38	0,37	50,00	1,15	deficyt
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	5	3	1,83	50,00	0,83	-
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	803	6	126,74	62,21	1,20	-
3143	Technicy leśnictwa	32	1	31,67	42,42	1,01	-
3144	Technicy technologii żywności	406	8	51,28	59,38	1,13	-
3151	Pracownicy służb technicznych żegluga	4	0	x	50,00	1,00	-
3152	Oficerowie pokładowi, piloci żegluga i pokrewni	18	0	106,00	53,33	1,11	-
3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	7	0	26,33	37,50	0,90	-
3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	2	0	x	0,00	1,00	-
3155	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	0	0	x	0,00	0,00	-
3211	Operatorzy aparatury medycznej	14	2	8,14	46,67	1,06	-
3212	Technicy analityki medycznej	14	0	81,50	72,73	1,58	-
3213	Technicy farmaceutyczni	58	10	5,83	47,92	1,27	-
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	25	2	16,89	50,00	1,11	-
3220	Dietetycy i żywieniowcy	528	3	181,00	65,20	1,10	-
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	3	1	4,00	33,33	1,20	-
3240	Technicy weterynarii	31	4	7,61	36,67	1,10	-
3251	Asystenci dentystyczni	30	7	4,16	50,00	1,18	-
3252	Środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia	0	5	0,00	x	x	max deficyt

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejszc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
3253	Optycy okularowi	6	0	22,33	42,86	1,00	-
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	105	6	17,73	56,04	1,18	-
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	183	7	27,15	47,59	1,12	-
3256	Ratownicy medyczni	19	1	28,00	42,86	1,27	-
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	189	37	5,11	65,87	1,16	-
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	7	15	0,44	57,14	1,14	-
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	46	82	0,56	69,23	1,19	-
3313	Księgowi	252	77	3,28	55,86	1,14	-
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1962	9	220,03	60,58	1,19	-
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	3	3	0,85	100,00	1,33	-
3321	Agenci ubezpieczeniowi	34	70	0,49	40,00	1,07	deficyt
3322	Przedstawiciele handlowi	331	297	1,12	49,19	1,09	-
3323	Zaopatrzeniowcy	92	35	2,65	54,43	1,13	-
3324	Pośrednicy handlowi	8	0	19,40	33,33	0,93	-
3331	Spedytorzy i pokrewni	153	41	3,73	31,21	1,05	-
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	5	2	2,10	25,00	0,91	-
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	6	59	0,10	0,00	0,85	-
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	5	14	0,34	40,00	0,90	-
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	33	8	3,86	35,29	1,13	-
3341	Kierownicy biura	11	1	18,00	40,00	0,88	-
3342	Sekretarze prawni	1	1	1,50	0,00	0,50	-
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	467	98	4,76	65,16	1,18	-
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	21	4	4,94	35,00	1,09	-
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	4	0	x	20,00	0,50	-
3352	Urzędnicy do spraw podatków	3	13	0,24	66,67	1,00	-
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	5	5	0,97	80,00	1,20	-
3355	Policjanci	13	0	50,33	41,67	1,00	-
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	1	10	0,12	0,00	1,00	deficyt
3357	Funkcjonariusze służb specjalnych	2	0	x	100,00	x	-
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	5	3	1,56	66,67	1,17	-
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	6	1	4,38	66,67	1,50	-
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	274	226	1,21	56,42	1,13	-
3413	Pracownicy z zakresu działalności religijnej	0	0	5,00	0,00	0,33	-
3421	Sportowcy i dżokeje	8	0	x	25,00	1,00	-
3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	9	6	1,46	50,00	0,93	-
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	22	6	3,72	31,82	1,02	-
3431	Fotografowie	76	2	50,78	63,01	1,16	-
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	106	13	8,19	52,68	1,01	-
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	27	9	3,13	51,85	1,09	-
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	151	5	32,39	37,84	1,08	-
3435	Aktorzy cyrkowi i pokrewni	0	0	x	0,00	0,00	-
3436	Muzycy i pokrewni	26	0	157,00	70,00	1,24	-
3437	Tancerze	1	0	x	x	1,33	-
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	24	6	3,71	44,00	1,00	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejsz pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	19	3	7,26	26,32	1,04	-
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	342	21	16,41	45,82	1,13	-
3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	16	7	2,23	64,29	1,00	-
3514	Technicy sieci internetowych	6	6	0,96	40,00	0,92	-
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	12	2	5,83	27,27	1,14	-
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	19	3	7,60	53,33	1,22	-
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1262	429	2,94	54,43	1,12	-
4120	Sekretarki (ogólne)	100	33	3,00	53,13	1,03	-
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	22	1	37,71	88,89	1,39	-
4132	Operatorzy wprowadzania danych	13	11	1,19	25,00	0,93	-
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	111	12	9,28	51,46	1,07	-
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	6	1	7,40	100,00	2,67	-
4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	8	2	4,89	25,00	1,13	-
4214	Windykatorzy i pokrewni	33	8	4,31	48,48	1,16	-
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	87	5	16,82	40,00	0,98	-
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	11	69	0,16	21,43	0,81	-
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	57	0	689,00	77,78	1,19	-
4224	Recepcjoniści hotelowi	263	9	30,08	50,20	1,12	-
4225	Pracownicy biur informacji	7	4	1,84	75,00	1,23	-
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	119	39	3,04	45,54	1,12	-
4227	Ankieterzy	4	8	0,51	60,00	1,20	-
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	188	60	3,11	47,95	1,05	-
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	41	5	7,52	74,29	1,24	-
4313	Pracownicy obsługi płacowej	4	7	0,55	100,00	2,33	-
4321	Magazynierzy i pokrewni	739	902	0,82	49,05	1,12	deficyt
4322	Planiści produkcyjni	9	6	1,56	83,33	1,40	-
4323	Pracownicy do spraw transportu	81	11	7,45	75,81	1,43	-
4411	Pomocnicy biblioteczni	2	3	0,66	50,00	0,86	-
4412	Listonosze i pokrewni	112	21	5,23	62,37	1,15	-
4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	2	0	29,00	0,00	1,67	-
4414	Technicy archiwiszczy i pokrewni	10	7	1,42	71,43	1,33	-
4415	Pracownicy działów kadr	24	9	2,71	47,83	1,09	-
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	74	11	6,61	55,07	1,12	-
5111	Stewardzi	1	0	x	100,00	x	-
5112	Konduktorzy i pokrewni	37	5	7,96	60,61	1,33	-
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	4	1	4,55	40,00	1,13	-
5120	Kucharze	2774	148	18,72	67,20	1,15	-
5131	Kelnerzy	590	132	4,45	59,52	1,09	-
5132	Barmani	216	30	7,26	61,86	1,11	-
5141	Fryzjerzy	1432	58	24,62	58,71	1,05	-
5142	Kosmetyczki i pokrewni	256	48	5,40	51,84	1,06	-
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	13	4	3,18	50,00	1,29	-
5152	Pracownicy usług domowych	20	0	x	40,91	1,09	-
5153	Gospodarze budynków	2748	757	3,63	67,18	1,16	-
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	14	6	2,35	63,64	1,13	-
5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	11	2	6,68	66,67	1,20	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejszc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
5165	Instruktorzy nauki jazdy	10	2	4,38	71,43	1,67	-
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	13	28	0,45	25,00	1,09	deficyt
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	10	15	0,65	62,50	1,30	-
5212	Uliczni sprzedawcy żywności	5	0	x	80,00	0,80	max nadwyżka
5221	Właściciele sklepów	36	11	3,17	42,11	0,97	-
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	30	5	6,74	30,00	1,05	-
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	10980	844	13,01	64,33	1,11	-
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	332	139	2,39	54,97	1,10	-
5241	Modelki i modele	1	0	x	0,00	0,00	-
5242	Demonstratorzy wyrobów	1	0	x	0,00	0,50	-
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	34	23	1,47	38,71	1,20	-
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	112	100	1,12	46,59	1,10	-
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	101	36	2,83	34,00	1,05	-
5246	Wydawcy posiłków	21	4	5,88	41,18	1,23	-
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	240	120	2,01	36,75	1,00	-
5311	Opiekunowie dziecięcy	104	28	3,76	61,90	1,14	-
5312	Asystenci nauczycieli	45	44	1,03	34,38	1,02	równowaga
5321	Pomocniczy personel medyczny	76	6	12,30	58,33	1,13	-
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	186	13	14,66	74,69	1,22	-
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	103	4	29,43	62,64	1,29	-
5411	Strażacy	6	2	3,30	60,00	1,33	-
5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	1	0	2,80	x	1,00	-
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	429	221	1,94	56,13	1,17	-
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	27	16	1,69	44,00	1,03	-
6111	Rolnicy upraw polowych	458	0	1098,20	77,05	1,34	-
6112	Sadownicy	10	1	10,25	90,91	0,86	nadwyżka
6113	Ogrodnicy	572	45	12,69	64,01	1,17	-
6114	Rolnicy upraw mieszanych	70	1	140,50	74,24	1,21	-
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	11	5	2,21	28,57	1,04	-
6122	Hodowcy drobiu	12	1	10,64	53,85	1,21	-
6123	Pszczelarze i hodowcy jedwabników	0	0	0,00	x	x	-
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	43	0	173,00	66,67	1,08	-
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	580	2	239,93	71,54	1,24	-
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	201	29	6,84	56,35	1,24	-
6221	Hodowcy ryb	6	0	35,50	100,00	1,75	-
6222	Rybacy śródlądowi	1	0	x	100,00	1,00	-
6223	Rybacy morscy	2	0	27,00	100,00	2,00	-
6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	1	0	x	x	2,00	-
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	154	0	x	81,16	1,31	-
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	24	42	0,57	48,48	0,96	-
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	67	34	1,97	68,25	1,15	-
7112	Murarze i pokrewni	1611	188	8,59	56,25	1,19	-
7113	Robotnicy obróbki kamienia	63	3	23,53	43,94	1,28	-
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	318	132	2,41	58,10	1,20	-
7115	Cieśle i stolarze budowlani	339	87	3,91	55,74	1,25	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejszc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
7116	Robotnicy budowy dróg	24	4	6,40	69,57	1,55	-
7117	Monterzy budownictwa wodnego	7	0	x	66,67	2,25	-
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	48	16	2,94	46,81	1,11	-
7121	Dekarze	149	25	5,91	46,63	1,01	-
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	110	33	3,33	48,62	1,15	-
7123	Tynkarze i pokrewni	72	56	1,30	38,57	1,19	-
7124	Monterzy izolacji	63	6	10,04	57,69	1,20	-
7125	Szklarze	51	11	4,45	43,24	1,20	-
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	641	100	6,40	56,58	1,15	-
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	34	62	0,54	38,89	0,94	-
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	156	54	2,89	34,18	1,07	-
7131	Malarze budowlani i pokrewni	886	42	21,27	59,04	1,17	-
7132	Lakiernicy	301	68	4,40	53,16	1,12	-
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	9	11	0,84	44,44	1,12	deficyt
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	75	7	10,54	60,81	1,05	-
7212	Spawacze i pokrewni	279	374	0,74	51,23	1,21	deficyt
7213	Blacharze	229	24	9,69	42,79	1,14	-
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	114	143	0,80	40,59	1,16	deficyt
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	2	1	3,62	50,00	4,00	-
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	18	3	6,67	62,50	1,27	-
7222	Ślusarze i pokrewni	1977	280	7,07	59,62	1,20	-
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	733	150	4,90	61,18	1,23	-
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	7	11	0,64	33,33	1,14	deficyt
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1600	103	15,47	47,22	1,14	-
7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	4	0	52,00	66,67	1,17	-
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	450	42	10,68	56,32	1,19	-
7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	42	2	17,34	46,81	1,01	-
7311	Mechanicy precyzyjni	55	5	10,39	58,70	1,13	-
7312	Monterzy instrumentów muzycznych	2	0	x	50,00	1,00	-
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	20	0	80,00	75,00	1,75	-
7314	Ceramicy i pokrewni	91	4	24,75	81,18	1,25	-
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	56	8	6,91	60,47	1,27	-
7316	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	212	6	36,41	63,49	1,31	-
7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	7	0	20,50	50,00	1,50	-
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	105	1	210,50	70,83	1,19	-
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	8	1	16,50	66,67	1,63	-
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	23	4	5,45	33,33	1,02	-
7322	Drukarze	101	28	3,58	54,00	1,07	-
7323	Introligatorzy i pokrewni	95	10	9,48	56,25	1,10	-
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	327	156	2,10	47,24	1,12	-
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	667	59	11,31	49,16	1,14	-
7413	Monterzy linii elektrycznych	19	16	1,20	58,33	1,31	-
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	86	15	5,66	41,89	1,13	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bezrobotnych	miejszc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	136	16	8,28	53,60	1,06	-
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	609	209	2,92	63,00	1,15	-
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1388	79	17,48	59,58	1,14	-
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	13	3	4,56	41,67	1,05	-
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	74	21	3,55	49,32	1,10	-
7515	Klasyfikatory żywności i pokrewni	8	2	3,88	62,50	0,75	nadwyżka
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	107	13	8,22	61,05	1,23	-
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1248	169	7,38	48,01	1,15	-
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	59	11	5,59	78,57	1,34	-
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1519	16	95,42	72,46	1,16	-
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	68	20	3,38	57,14	1,36	-
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1006	20	51,14	69,91	1,28	-
7534	Tapicerzy i pokrewni	174	54	3,22	47,44	1,16	-
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	11	0	x	77,78	1,44	-
7536	Obuwnicy i pokrewni	56	0	222,67	75,00	1,30	-
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	32	3	12,06	63,64	0,98	nadwyżka
7541	Nurkowie	0	0	0,00	x	x	-
7543	Klasyfikatory wyrobów przemysłowych	12	5	2,44	66,67	0,92	nadwyżka
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	9	2	5,00	100,00	1,83	-
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	8	13	0,61	60,00	1,14	-
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	62	1	92,62	63,49	1,13	-
8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	4	1	7,14	100,00	1,50	-
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	15	1	10,71	31,25	1,06	-
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	19	4	4,66	48,00	0,94	-
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	116	51	2,28	58,33	1,09	-
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	13	12	1,07	46,15	1,07	równowaga
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	291	23	12,61	69,53	1,29	-
8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	1	0	x	100,00	x	-
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	46	15	3,02	48,57	1,13	-
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	217	274	0,79	46,19	1,13	deficyt
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	82	26	3,14	59,46	1,11	-
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	25	0	x	66,67	1,04	-
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	13	4	3,63	42,86	1,08	-
8153	Operatorzy maszyn do szycia	153	186	0,82	41,13	1,09	deficyt
8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	26	0	102,33	72,00	1,20	-
8155	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	1	6	0,16	100,00	x	-

Kod zawod u	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	132	1	92,94	65,57	1,30	-
8157	Operatorzy maszyn do prania	10	8	1,32	36,36	1,00	-
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	40	1	43,09	66,67	1,34	-
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	396	108	3,68	64,66	1,14	-
8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	25	5	5,38	64,00	1,00	-
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	100	57	1,75	53,13	1,11	-
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	34	14	2,42	48,00	1,09	-
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	136	10	13,57	66,39	1,19	-
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	11	4	2,81	50,00	1,12	-
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	152	33	4,66	50,00	1,14	-
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	116	20	5,73	62,04	1,11	-
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	51	1	44,07	63,64	1,45	-
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	354	113	3,12	65,67	1,13	-
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	273	129	2,11	54,25	1,10	-
8311	Maszyniści kolejowi i metra	14	0	x	72,73	1,36	-
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	109	2	48,52	75,28	1,50	-
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	409	92	4,44	46,67	1,17	-
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	58	29	1,97	58,70	1,29	-
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	384	304	1,26	50,31	1,16	-
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	504	12	40,90	60,18	1,24	-
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	108	48	2,25	38,24	1,12	-
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	43	8	5,45	53,33	1,03	-
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	138	64	2,15	55,37	1,07	-
8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	17	0	x	64,71	0,95	max nadwyżka
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	57	8	6,76	71,15	1,11	-
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1737	373	4,65	69,04	1,23	-
9121	Praczk ręczne i prasowacze	167	19	8,87	69,57	1,28	-
9122	Czyściciele pojazdów	50	17	2,95	44,44	1,13	-
9123	Zmywacze okien	1	0	3,50	x	1,50	-
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	68	43	1,58	33,87	1,02	-
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	91	21	4,31	47,62	1,18	-
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	61	7	9,28	57,41	1,31	-
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	26	13	1,92	51,61	1,03	-
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	145	143	1,02	49,40	1,08	równowaga
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	15	4	4,19	50,00	1,19	-
9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	1	0	x	0,00	0,67	-

Kod zawodowy	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	7	0	x	50,00	0,50	-
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	635	83	7,61	67,34	1,23	-
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1657	337	4,92	54,68	1,18	-
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	857	245	3,50	57,68	1,08	-
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1755	472	3,72	65,44	1,15	-
9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	4	0	52,00	75,00	1,50	-
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	449	49	9,11	62,59	1,17	-
9334	Układacze towarów na półkach	26	20	1,33	39,13	1,05	-
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	19	72	0,27	64,71	0,91	-
9412	Pomoce kuchenne	406	125	3,25	65,94	1,18	-
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	8	42	0,18	40,00	0,86	-
9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	5	0	x	100,00	1,00	-
9611	Ładowacze nieczystości	20	8	2,48	71,43	1,17	-
9612	Sortowacze odpadów	40	29	1,35	50,00	0,85	-
9613	Zamiatacze i pokrewni	390	38	10,27	71,62	1,19	-
9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	56	35	1,62	64,41	1,01	-
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	19	95	0,20	33,33	0,92	-
9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	1	0	x	100,00	1,00	-
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	644	364	1,77	57,09	1,13	-

* Max deficyt, , równowaga, nadwyżka, max nadwyżka - w pozostałych przypadkach „ - ”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Tabela 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin zawodowy w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2016/2017 według zawodów i powiatów

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Kujawsko- pomorskie	Powiaty																						
			Bydgoszcz — powiat grodzki	Bydgoszcz — powiat ziemski	Grudziądz — powiat grodzki	Grudziądz — powiat ziemski	Toruń — powiat grodzki	Toruń — powiat ziemski	Włocławek — powiat grodzki	Włocławek — powiat ziemski	aleksandrowski	brodnicki	chełmiński	golubsko- dobrzyński	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	tucholski	wąbrzeski	żniński
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej S	14	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	11	0	
325101	Asystentka stomatologiczna S	85	36	0	0	0	37	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
343301	Bibliotekarz S	6	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
721301	Blacharz S	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
721306	Blacharz samochodowy S	7	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
711501	Cieśla S	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
751201	Cukiernik S	125	49	0	18	0	23	0	1	3	0	0	0	2	13	2	0	3	0	5	0	0	4	2	0
732201	Drukarz S	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
741201	Elektromechanik S	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych S	62	29	0	7	0	13	0	0	0	0	0	0	2	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	
741103	Elektryk S	40	6	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	4	0	11	2	5	0	
343203	Florysta S	38	11	0	8	0	0	0	6	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	
343101	Fotograf S	8	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	
343104	Fototechnik S	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
514101	Fryzjer S	193	24	2	38	0	1	0	27	2	0	8	1	0	37	6	0	11	3	10	1	13	7	2	0
325102	Higienistka stomatologiczna S	135	67	0	0	0	48	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
513101	Kelner S	33	17	0	0	0	12	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
753105	Krawiec S	4	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
512001	Kucharz S	360	75	9	46	0	36	6	22	3	13	13	20	2	19	14	12	12	8	11	2	17	1	7	
713201	Lakiernik S	21	8	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	218	35	3	11	2	19	0	1	6	0	1	0	10	26	16	0	15	2	11	9	15	30	6	0
723310	Mechanik-monter maszyn i urządzeń S	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	
834103	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych S	82	0	0	0	0	0	10	0	19	0	2	9	0	0	0	18	2	0	7	8	0	7	0	0
742114	Monter mechatronik S	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
712616	Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych S	20	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	3	3	0	0	1	0	4	0	0	
712905	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie S	86	11	0	13	0	16	0	9	0	2	0	0	13	13	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0
711204	Murarz-tylnik S	33	1	0	11	0	3	1	0	5	0	0	0	6	3	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0
343602	Muzyk S	27	14	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
722307	Operator obrabiarek skrawających S	46	18	0	0	0	0	0	6	0	0	1	1	0	0	1	4	0	0	2	0	0	4	2	7
813134	Operator urządzeń przemysłu chemicznego S	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
532102	Opiekun medyczny S	484	158	0	58	0	97	0	16	0	0	20	0	0	70	8	0	6	8	0	0	25	0	0	18
341202	Opiekun osoby starszej S	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej S	33	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	6
325905	Opiekunka dziecięca S	37	0	0	8	0	16	0	4	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
341204	Opiekunka środowiskowa S	32	4	0	5	0	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0
751204	Piekarz S	22	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	2	1	0	0
343204	Plastyk S	83	51	0	18	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
911205	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej S	17	6	0	0	0	2	0	5	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
321401	Protetyk słuchu S	131	131	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
613003	Rolnik S	13	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	4	0	0	2	1	0
522301	Sprzedawca S	413	26	15	18	7	1	3	9	16	9	39	14	8	36	12	29	35	4	20	22	29	24	12	25
752205	Stolarz S	39	5	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	7	0	1	0	8	5	8	0
722204	Ślusarz S	73	6	0	0	0	0	4	7	0	0	2	1	0	5	0	0	6	2	24	0	11	3	2	0

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Kujawsko-pomorskie	Powiaty																						
			Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	aleksandrowski	brodnicki	chełmiński	golubsko-dobrzyński	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	tucholski	wąbrzeski	żniński
753402	Tapicer S	30	0	0	1	0	0	0	0	0	0	21	0	0	3	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0
334306	Technik administracji S	255	42	0	53	0	45	0	13	8	0	15	3	0	10	5	6	0	5	0	0	37	0	0	13
331402	Technik agrobiznesu S	40	5	0	7	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	7	0	0
311103	Technik analityk S	54	26	0	10	0	0	0	10	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314202	Technik architektury krajobrazu S	110	23	2	2	0	8	0	2	0	0	11	10	18	5	0	0	3	0	10	0	0	16	0	0
325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy S	175	64	0	33	0	26	0	0	6	0	8	0	0	16	0	0	0	0	6	0	1	8	0	7
311204	Technik budownictwa S	119	43	0	19	0	12	0	9	0	0	16	0	0	7	4	0	0	2	4	0	0	0	0	3
311911	Technik cyfrowych procesów graficznych S	36	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
321402	Technik dentystyczny S	17	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311206	Technik drogownictwa S	26	8	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	3	0	0	0	0
331403	Technik ekonomista S	561	122	13	57	9	55	0	42	6	3	19	9	30	16	4	19	24	32	17	16	12	23	13	20
333106	Technik eksploatacji portów i terminali S	34	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0
311408	Technik elektroniki S	98	53	0	2	0	8	0	24	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311303	Technik elektryk S	74	30	0	7	0	11	0	18	0	0	0	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311307	Technik energetyk S	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
321301	Technik farmaceutyczny S	156	95	0	0	0	38	0	8	0	0	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311104	Technik geodeta S	39	18	0	0	0	11	0	2	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
522305	Technik handlowiec S	111	27	7	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	16	10	18	15	0	0	0	0	0	0	0
314203	Technik hodowca koni S	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
422402	Technik hotelarstwa S	240	26	0	40	0	41	6	22	0	0	21	14	10	13	0	0	0	0	0	0	0	23	7	17
351203	Technik informatyk S	519	89	7	45	0	78	3	100	0	18	15	15	0	20	6	2	17	11	28	7	14	23	2	19
311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji S	17	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314301	Technik leśnik S	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83	0	0	
333107	Technik logistik S	360	58	0	23	0	14	0	14	6	0	36	23	0	36	0	23	36	14	7	0	19	24	18	9
325402	Technik masażysta S	248	109	0	11	0	88	0	11	0	0	14	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311504	Technik mechanik S	116	24	9	4	0	13	0	8	0	0	0	0	0	6	0	16	0	0	0	1	2	12	11	10
315317	Technik mechanik lotniczy S	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	83	0	0	8	0	0	17	0	14	12	8	0	0	2	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0
311410	Technik mechatronik S	161	58	0	15	0	14	0	20	0	0	24	16	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	4	0
422103	Technik obsługi turystycznej S	151	23	0	18	0	16	0	14	0	23	0	0	0	0	8	17	13	0	0	0	0	13	6	0
541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia S	85	8	0	26	0	22	0	15	0	0	1	0	0	10	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
325511	Technik ochrony środowiska S	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314205	Technik ogrodnik S	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
333906	Technik organizacji reklamy S	137	54	0	0	0	19	0	22	0	0	0	0	0	19	6	6	0	0	0	0	0	0	0	11
311601	Technik piernictwa S	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0
311513	Technik pojazdów samochodowych S	185	3	0	18	0	41	6	65	0	0	0	0	0	15	12	13	11	0	1	0	0	0	0	0
431103	Technik rachunkowości S	71	31	0	9	0	20	2	1	0	0	2	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314207	Technik rolnik S	106	0	11	7	0	0	0	0	0	14	0	5	4	7	2	3	12	4	12	0	6	0	0	8
333108	Technik spedytor S	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
321104	Technik sterylizacji medycznej S	66	57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311922	Technik technologii drewna S	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
311924	Technik technologii odzieży S	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
314403	Technik technologii żywności S	26	11	0	8	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
351103	Technik teleinformatyk S	97	47	0	0	0	6	0	20	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
515203	Technik turystyki wiejskiej S	26	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
351204	Technik tyfloinformatyk S	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Kujawsko- pomorskie	Powiaty																						
			Bydgoszcz — powiat grodzki	Bydgoszcz — powiat ziemski	Grudziądz powiat grodzki — powiat ziemski	Toruń — powiat grodzki	Toruń — powiat ziemski	Włocławek — powiat grodzki	Włocławek powiat ziemski — aleksandrowski	brodnicki	chełmiński	golubsko- dobrzyński	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	tucholski	wąbrzeski	żniński		
311930	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej S	75	27	0	6	0	23	0	0	0	0	0	0	7	5	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0
514105	Technik usług fryzjerskich S	68	26	0	14	0	17	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
514207	Technik usług kosmetycznych S	404	156	0	19	0	134	0	19	0	0	27	0	0	41	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0
324002	Technik weterynarii S	223	145	0	15	0	41	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0
315216	Technik żeglugi śródlądowej S	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych S	491	91	10	32	0	55	6	43	14	7	33	8	7	22	23	15	0	15	32	18	14	12	5	29
325907	Terapeuta zajęciowy S	65	28	0	4	0	25	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
751107	Wędliniarz S	8	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	5	0	0	0
x	Nie określony*	64	56	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły zawodowe razem		9 275	2 612	99	802	20	1 259	64	635	166	96	382	148	101	708	149	235	276	145	237	127	272	358	157	227
Licea ogólnokształcące		10 741	2 323	124	867	29	1 933	139	1 061	190	188	449	103	133	940	234	263	272	132	220	160	369	178	148	286
Absolwenci ogółem		20 016	4 935	223	1 669	49	3 192	203	1 696	356	284	831	251	234	1 648	383	498	548	277	457	287	641	536	305	513

"S" oznacza, że dany zawód ujęty jest w klasyfikacji szkolnictwa zawodowego.

* W kategorii "Nie określony" wykazane zostały osoby, w przypadku których nie udało się ustalić kodu zawodu zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, dotyczyło to sytuacji, gdy w arkuszu przekazanym z SIO jako zawód wpisana była wartość „Inny”. Sytuacja ta dotyczy szkół niepublicznych bez uprawnień szkoły publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na temat uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

**Tabela 3. Absolwenci roku akademickiego 2016/2017 według kierunków kształcenia
w województwie kujawsko-pomorskim**

Szkola wyższa/kierunek kształcenia	Absolwenci	
	ogółem	kobiety
Pedagogika	1 562	1 425
Zarządzanie	1 017	674
Finanse i rachunkowość	995	815
Administracja	967	748
Bezpieczeństwo wewnętrzne	615	294
Ekonomia	600	432
Fizjoterapia	491	355
Pielęgniarstwo	409	388
Prawo	395	285
Budownictwo	360	133
Turystyka i rekreacja	354	248
Logistyka	352	111
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	315	206
Filologia (FILOLOGIA ANGIELSKA)	311	234
Wychowanie fizyczne	276	108
Kierunek lekarski	245	151
Bezpieczeństwo narodowe	237	107
Informatyka	224	39
Biotechnologia	198	166
Mechanika i budowa maszyn	196	39
Menedżersko-prawny	191	118
Mechatronika	186	18
Dietetyka	179	158
Kosmetologia	178	177
Zarządzanie i inżynieria produkcji	157	82
Transport	142	42
Inżynieria środowiska	135	74
Zdrowie publiczne	128	111
Położnictwo	127	126
Chemia	122	84
Filologia polska	121	110
Politologia	120	65
Inżynieria zarządzania	119	50
Rolnictwo	118	44
Stosunki międzynarodowe	118	76
Praca socjalna	115	108
Leśnictwo	113	28
Ochrona środowiska	111	85
Matematyka	110	74
Instrumentalistyka	104	64
Zootechnika	103	72
Psychologia	102	89
Finansowo-prawny	101	91
Geografia	99	64
Pedagogika specjalna	99	95
Architektura i urbanistyka	96	63
Psychologia w biznesie	95	68

Szkoła wyższa/kierunek kształcenia	Absolwenci	
	ogółem	kobiety
Elektronika i telekomunikacja	90	5
Pedagogika wczesnoszkolna	90	89
Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją - k. unikatowy	89	65
Historia	87	28
Socjologia	87	62
Elektroradiologia	85	69
Analityka medyczna	83	76
Farmacja	79	67
Ochrona dóbr kultury	78	63
Kulturoznawstwo	77	60
Prawo w biznesie	75	56
Wojskoznawstwo	73	25
Doradztwo podatkowe	72	59
Bezpieczeństwo i higiena pracy	70	38
Technologia żywności i żywienie człowieka	67	64
Ratownictwo medyczne	66	24
Elektrotechnika	63	2
Biologia	60	55
Filologia (Filologia rosyjska)	60	51
Technologia chemiczna	60	45
Architektura wnętrz	57	53
Zarządzanie informacją i bibliologia	55	41
kierunek administracyjno-ekonomiczny	54	47
Audiofonologia	53	47
Teleinformatyka - k. unikatowy	53	5
Inżynieria Biomedyczna	52	43
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	50	34
Filologia (lingwistyka stosowana - angielski z rosyjskim)	50	45
Chemia kosmetyczna	49	49
Inżynieria odnawialnych źródeł energii	49	10
Logopedia	49	48
Optyka okularowa z elementami optometrii	47	42
Geodezja i kartografia	44	18
Informatyka stosowana	43	4
Grafika	41	33
Edukacja techniczno-informatyczna	39	14
Inżynieria bezpieczeństwa	39	24
Filologia (Filologia romańska)	38	36
Humanistyka drugiej generacji	38	14
Konserwacja i restauracja dzieł sztuki	38	34
Fizyka techniczna	37	10
Filologia (Filologia obca)	36	33
Geoinformacja środowiskowa	36	18
Innowacyjność i zarządzanie sferą publiczną	36	32
Automatyka i robotyka	35	1
Archeologia	33	18
Architektura krajobrazu	32	26
Teologia	32	3
Filologia (Filologia germańska)	31	25
Materiały współczesnych technologii	30	12

Szkoła wyższa/kierunek kształcenia	Absolwenci	
	ogółem	kobiety
Nauki o rodzinie	29	24
Turystyka krajoznawcza i kulturowa	29	23
Inżynieria materiałowa	28	13
Kognitywistyka	27	19
Filologia (lingwistyka stosowana (język francuski z językiem hiszpańskim))	25	23
Jazz i muzyka estradowa	25	5
Wzornictwo	25	20
Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych	24	21
Fizyka	24	13
Rewitalizacja dróg wodnych - k. unikatowy	24	9
Filozofia	23	8
Historia sztuki	23	19
Filologia (japonistyka)	21	20
Wokalistyka	21	12
Filologia (filologia angielska - translatoryka)	19	12
Filologia (Filologia włoska)	19	19
Kognitywistyka - k. unikatowy	19	16
Malarstwo	19	18
Przemysły kreatywne	18	12
Filologia (filologia bałkańska)	17	14
Filologia (lingwistyka stosowana: język włoski z językiem hiszpańskim)	17	16
Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	17	17
Filologia (lingwistyka stosowana - angielski z arabskim)	15	10
Filologia (lingwistyka stosowana angielski z niemieckim bez znajomości języka niemieckiego)	15	14
Prawo ochrony środowiska	15	9
Zarządzanie dziedzictwem kulturowym i ochrona zabytków	14	10
Regionalistyka europejska	13	11
Studia miejskie	13	10
Studia wschodnie	13	12
Energetyka	11	4
Inżynieria techniczno-informatyczna	11	1
Ogrody zoologiczne i zwierzęta amatorskie	10	9
Filologia (Germanistyka)	9	7
Filologia (lingwistyka stosowana: język francuski z językiem arabskim)	9	5
Studia Bałtyckie	9	8
Architektura	8	6
Astronomia	8	5
Filologia (germanistyka ze znajomością języka niemieckiego)	8	8
krytyka artystyczna	8	8
Filologia (lingwistyka stosowana - angielski z niemieckim)	7	7
Filologia (lingwistyka stosowana - niemiecki z rosyjskim)	7	5
Filologia (lingwistyka stosowana angielski z niemieckim ze znajomością języka niemieckiego)	7	6
Reżyseria dźwięku	7	4
Filologia (filologia rosyjska bez znajomości języka rosyjskiego)	6	5
Mechaniczna inżynieria tworzyw	6	1
Studia menedżersko-finansowe	6	4
Europeistyka	5	2
Rzeźba	5	4
Filologia (filologia klasyczna)	4	3
Filologia (germanistyka bez znajomości języka niemieckiego)	4	3

Szkoła wyższa/kierunek kształcenia	Absolwenci	
	ogółem	kobiety
Komparatystyka literacko-kulturowa	4	4
Polityka publiczna	4	3
Computer Aided Engineering	3	1
Dyrygentura	3	0
Kompozycja i teoria muzyki	3	1
Etnologia - antropologia kulturowa	2	2
Filologia (Filologia hiszpańska)	2	1
Religioznawstwo	2	0
Polityka społeczna	1	0
Studia międzykierunkowe: matematyka i ekonomia	1	0
KUJAWSKO-POMORSKIE RAZEM	17 066	11 562